

ОРОДЫМ

ХУДОЖЕСТВОА ЛІТЕРАТУРА
Ж У Р Н А -Л

ФОТО ФЕЛЬМЕГОВЛОН

ВІЋІНСА ВӨРЛЕЃЫЃАС КАЈОНЫ ВӨРӨ

Н НОЈАБР 15-өд ЛУН **21**
1 9 3 0 В 0

СУЗӨДӨЙ

1931-д во выlö

художествоа комі литература

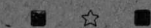
журнал

ЛЫРАДЫ

„ОРДЫМ“

П Е Т Ö Б Ы Д Т Ö Л Ы Г Ы Н Ы К Ы Г

Лезоны ВКП (б) ОК-лөн культпроп да КАПП.

„ОРДЫМ“-ын гижöны комі художествоа гижöдјас быд комі гижылыы. Гижö критика комі художествоа гижöдјас выlö, tödmödö пролетариат нога роч литературайн.

„ОРДЫМ“ сетö бур отсöг лыд-дысан керкајаслы, клубјаслы нуодны јурдöдчан уж; школајаслы, челады — бур лыддантор.

„ОРДЫМ“

журнал колö лоны быд лыд-дысан керкаын, вөрлезан деланкаын, школаын, колхозын гөррö пелöсјасын.

Во чöж „ОРДЫМ“ сузöдыејаслы 1931-öд во лöб сетöма жын доные 160 листбока выль көмі нига: „пролетариат нога мукöд государствоса, роч да комі гижыејас“ (3 шайт. пыдди шайтөн жындöныы.

„ОРДЫМ“ сузöдан дон:

Куш „ОРДЫМ“	тöлые кежлö —	30 ур.
кујим	” —	90 ”
квајт	” — 1 ш.	80 ”
во	” — 3 ш.	60 ”

„ОРДЫМ“ журнал во кежлö да нига — 5 шайт.

Гижыны. позö быд поштöвöј отделењыдын. Комі нига лезан-інын: Сыктывкар, Вадорвыв у., 38.

НЖС Коми
1-1

Ордым

ХУДОЖЕСТВЕННАЯ ЛИТЕРАТУРА
Ж У Р Н А Л

ЛЕЗО ВКП(б) ОБКОМЛОН КУЛТПРОП
ДА КАПП

ПЕТО БЫД ТӨЛЫГЫН КЫКЫГ

РЕДАКЦИОНАЛОН АДРЕС:
СЫКТЫВКАР, БАДОРВЫВ У.,
КОМІ ИГА ЛЕЗАНН

„Ордым“ сузодан дон:

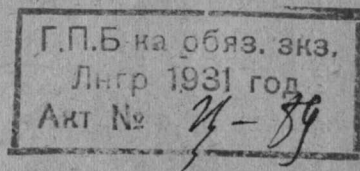
Гражданагы: во кешлө—3 ш. 60 ур, 6 тө-
лыг кешлө—1 ш. 80 ур, төлыг кешлө—30 ур.

Учрежденьёжаслы да организатсияжаслы:
во кешлө—7 ш. 20 ур, 6 төлыг кешлө—
3 ш. 60 ур, төлыг кешлө 60 ур.

21 №

НОУАБР 15-öd ЛУН 1930-öd ВО.

21 №

Ј У Р И Н Д А Л Ы Г:

Октябрса револутсіјалы тырі	
13 во	3
Ілля Вае—Візајуөр	6
В. Латкін—Тракторістлөн сылан- кыв	8
Беда Ілlesh—Тісса ыпјалө . . .	9
М. Апрельскіј—Тебраса дівөјас .	21
М. Ліхачев—Быдмамі јонмам . .	24

Сім Вањ—Паскөдам массөвөј уж	25
В. Латкін—Вөрө	26
Выл Паш—Еј, еј, војтырөј! . . .	29
Іван Вае—Вөрө!	30
Л. Бубнов—Міјанөс оз вөрөдны	31
КАШ-ын	32

III

Ударнөй кварталын прорыв!

Став вын, гөлөм-
гаң өзјан став бі,
став возмөстчөм
— беркөдам тајо
прорывсө бырө-
дөм былө!

ОКТАБРСА РЕВОЛҮТСІЈАЛЫ ТЫРІ 13 ВО

Ödžödam сотсіалізм течөм став фронт пагта

Нојабр 7 лунө тырі Октабрса револүтсіјалы 13 во. даскујім во СССР-са пролетаріат, гөл да шөркөд-дема олые крестана-көд өтүв күтөны аскіаныс власт. даскујім во тырі капіталістјасөс да помещікјасөс вөт-лөмлі. Тајө кадөн вөчөма унатор. Тајө даскујім во — ыжыд кад, коса-сан кад, історіјаа кад.

В. І. Ленин.

Вінтовкаөн кырымын робочөјјас да крестана вөтлісны буржуазіјалые војска-сө—белөј бандајасөс. Пролетаріат рево-лүтсіјалы паныд војнаби үкөдчылісны ставмуывса капіталістјас. Көсјісны сој-төм помые пөкөрітны Россіјаса ужалы-јасөс. Көсјісны разрухаөн пөдтыны мјан-лые олөмсө.

СССР-са пролетаріат ужалые крестана-көд өтүв вөтліс көрт револүтсіоннөј роскөн Колчакјасөс, Денікінјасөс, Вран-гелјасөс да с.в. Пролетаріат нүөдөм улын ужалые јөз бырөдісны војна бөрын лөөм разрухасө, шыглунсө. Кыпөдісны фабрік-заводсө сардыреа олөмөз. Кыпөдісны еіктса овмөс помещік класе бырөдөм пыр. Сіктын гөл крестана лыд күтс чінны, содны пондіс шөркөд-дем крестана лыд.

Коммуніст партіја ез сувт тајө олөм вылын. Ленин шүөмјас серті партіја возө нүөдө СССР-са ужалые јөзөс сотсіалізм туј куца. Партіјалөн 14 сјезд кыпөдіс лозунг: нүөдны паскыда індустрі-алізатсіја, течны выл ғырые фабрік да заводјас, вөчны СССР-ын машінајас, кодјас вөчөны быдеама еікас машінајас,

медым мынны капіталістјас государство-јасые. Јөз кывјөн: вөчны соціалісті-ческөј промышленност.

Партіјалөн 15 сјезд відлаліс СССР-лые догөіженнөјасөс да еетіс мөд ыжыд лозунг: еіктса поснө овмөс ко-тыртны колхозјасө.

Быддорын, став СССР пагта күтсінны котыртыны колхозјас: төварішчествојас, артелјас, коммунајас. Сіктса овмөс сув-тіс выл туј вылө.

Совхозјас да колхозјас котыртөм пыр коммуніст партіја 1930 воын петіс һан-тырмытөмые. Оні воые воө колхозјас да совхозјас пондасны вөчны уна һан. Ма-шіна пыр, трактор пыр кыптө еіктса овмөс.

Таво чукөртчыліс партіјалөн 16 сјезд. Сіјө еетіс өтүвја лозунг: зырыи капі-талізма елементјасөс СССР-ын став фронт пагта. Оні мунө ыжыд тыш-јас капіталізм елементјасөс чікөз бырө-дөм гөгөр. Ыжыд коејасөн мунө колхоз-јас течөм, ыжыд коејас кыптсінны промыш-ленност стрөітөм гөгөр.

Кулак ас, кодјасөс бырөдөны колхоз-јасөс котыртан подув пыр, нүөдөны чөрыд

Партия чорыда кучкіс вескыдыв да „шугавыв“ оппортунистјас куза, весалис ассыс радјассо, медым ођзоны наступленнсо капитализм элементјас былө.

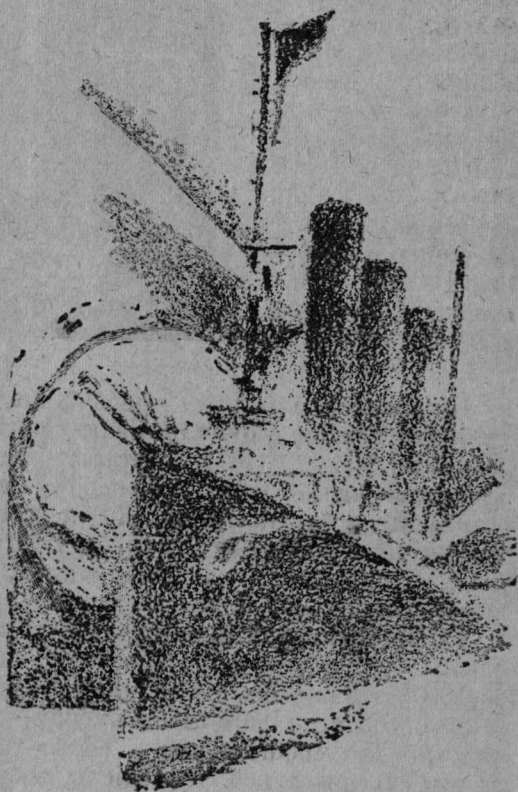
Комі областувса ужалыс јоз СССР-са ужалысјаскөд отув дороны социализм. Вөрлежөм пыр комі ужалыс јоз сөтөны отсөт паскөдны фабрик-заводјас течөм. Вөр вузалөмыс уна машина да мукөд көлү, вәјөма совет муө. Вөрлежөм пыр комі ужалыс јоз течөны сотсиализм. Сыпонда кулакјас да најөлы отсасыөјас, а сизжө партијаын вескыдыв кежыөјас зилөны торкны вөрлежөмсө.

паныда уж. Најөлы отсасыөны вредителјас совет аппаратын, промышленностын. Партия пышкын вескыдыв кежыөјас—оппортунистјас көсјисны нуөдны кос, медым кежөдны партијасө Ленин тујјас вылыс.

Классөвөј тышјас пыр прөјдөтө Октабрса револютсия. Вескыдыв кежыөјас вөлі долөны классөвөј тыш лычалөм, көбөм жылыс сотсиализм течөм дырјі. А делө вылас олөмас лоі прав партија, лоисны вескыдө Ленинлөн кывјасыс: классөвөј тыш не лычалөм, а јонжыка пөлтчөм жылыс.

І. В Сталин.

„Аврора“ лыјөм улын чужіс Гөрд ОКТЯБР

Комі гөл да шөркөд-дема олыс крестана ыжыд массаон кутісны котыртчыны колхозјасө. Сөмын колхозјасө котыртчөм пыр комі ужалыс крестана петасны југыд олөмлаң. Кулак да сылы отсасыөјас зилөны і тані кістны выл олөмлыс петасјассө.

В і 3 а ј у ö р *

СТАВМУВЫВСА РЕВОЛУТСІЈА ГІЖЫГІАСЛЫ

I

Піонер,
Лепты
Ічотік кітö,
Чөвтлы міжанлаң
Сінмыдлыс
Неріңік бітö.
Гөрд
Галстуктö
Көртав
Выліö —
Міжан сыліö.

Комсомолец!
Медвөзö пет.
Сылöмным жүргас
Отвылыс мед.

Ударнік!
Топыда дор.
Мөлөтнад кучкав
Ључкі—
Мед торкыслөн **)
Јур чашка шөлö,
Мед вівоса план
Артмас нөлөн!

Гөрдлыҗејас!
„Смірно!“
Тіјан воҗын сулалö сјезд —
Гіжысјаслөн!
Кодјас
донгөрд перөөн.
Періоны мезд.
СССР-лөн мыжөд!
Чолөм тіјанлы
Ыжыд!

Мі—
Капітала му вылö
Озталам бі.
Ставмувывса револутсіјаөс

Сылам мі, туналам.
Капіталлөн
Бріланта пелыс
Чунавлө,
Кор мі сылам
Револутсіја ногјасөн.

Топöдöј міжанөс морөсберда,
Тышвыв јортјасөј,
Вокјасөј.

II

Кытісаң локтім мі?
Сетісаң,
Көн револвер міжанлыс
Тупкө быд шы.
Сетісаң,
Көні пөдтö ладан щын.
Сетісаң,
Көн тупласө һајтын
Уҗалыс јөз,
Көн амбарјас полтчөма һаңбөн,
Гөрабн дізвізö ізшом да пес,
Сетöні ортчөн
(Щыгысла, кыммөмла лөз)
Бөрдөны челяд.
Сесаң мі локтім.

Мі локтім сетісаң,
Көн воелалö гөрд фронтовік,
Гөрд плагөн шевјалö Кітајса сівт,
Көн Англіјаса горһак мездысө чеп-
тыс,
Көн тувтчалö Індіјаса бунт лептыс,
Көн Саккө да Вантсеттілөн јортјас.
Сетісаң,
Көн кашмөма *) барабан шаргө,
Ракабн-кырнышөн карзö,
СССР вылö выль војна лептö,
Гөрд плагсө көсјö,
Пасевартны капитал чептөн.
Сесаң.

*) вічајуөр—привет.

**) торкыс — вредитель

*) кашмөма—долыс тырөма.

Көнi
medбур жортјаснымос
Віјалёны.
Сесаң,
Көн сымын јонжыка
Уеласёны мiјан былё,
Кымын пёсжыка сёлёмыс кiсёё
Кос былё чуксасан сёлём.
Сесаң,
Көн сiе школа, вiчкё
Jёзлыс мывкыдсё лiчкё
Сесаң,
Көн кылё:
„Чунь пон јывтё
Окыштыштны
Шуд мыј ыжтём!
О, мадамёј!“
Тажё чуньс уж ез тёдлы,
Тажё вомыс сёрёмысла сiе—
Отсасёны мёда-мёдлы
Сiң:
Тажё вомыс
Лылыны щёктiс
Бастујтыс ужалыс јёзёс,
Тажё кыс радысла
Кекёнач вёчiс да... јёктiс.
Тажё чунјасыс сiјё мадамлён,
Kodi
Уж улё, пон улё водё—
Сещёма щёгёма!
Сурс пёлёс еојаннад
Гос шё вёёма.

Локтiм мi сетые,
Көн сымын јонжыка јiрёны
Пiннысё мiјан былё,
Кымын пёсжыка морёсыс петё
Кос былё чуксасан сёлём.

Век-жё...
Быдлаын, мупаста, быдлаын
Најт помёд пырыс
Пiекёдчё былё сёлём,
Шондi југёрөн чiлскё
Былё,
Кост*) вивса вiзылён пызјё,
Зём **) гёрасаң зев ыжыд iзјөн
Быгылтчё сонё.
Увгёны скёр гыён
Муыв паста былё шыјас:
„Сувт четчы, кёзөвтём јёз!“
„Гёрд знамја бiтё ёзт!“

*) Кост—порог, водопад.

**) Зём—крутой.

„Буржујлы голаас гез!“
„Вiнтовканы—мiјан мез!“

Выл сёлём,
Скёр шыјас!
Тёвнырён
Уекёдчёј косё—
Важ
Баксасём сёлём
Былё!
Сiёмём капiтал мусё
Вежёј...
Kodi туй шёрас?
Весасёј, кёжёј!

Сетiсас локтiм мi,
Көн кашмёма барабан шаргё,
Ракаён-кырнышён каргё,
Лептё былё војна
Сёвет му былё.
Сетiсас локтiм мi,
Кытён былё сёлём,
Гымалан чуксасём
Улiчјас вылын
Грымгё.
Көн зiжалёны мiјанёс
дон кёртён,
Сыпонда, мыјла мi сылам
Сыланкыс
Гёрдёс.

III

Локтiм мi
Ылыс:
Америкаса паскыд етепыс,
Аравіјаса доналём лыа вылыс,
Сетыс,
Көн зiрдалё алмаз моз јiйс,
Став му паста вывгыс
Отчукёрё шывгiм.
Чолём-жё тiјанлы
Сёвет му пiјанлы—
Бiпёс чолём тiјанлы,
СССР-са
Револутсiјаа гiжыејас.
Тiјан возын
Кочiн—
Тышё чукёстан кыбурным.
Mi адчам:
Асја кыа југёр пiын
Ыпјалё
Ставмуывса Сёветлён бiмс.

IV

Пионер,
Лепты
Ічотік кітө...
Комсомолец,
Медвожд пет...
Ударник,
Топыда дор...

Харков! *)
Сојбордтө восты,
Топдө
Морос бердад аслыд
Муыв револютсјаа
Сылысјасөс.

*) Сјездис муніс Харьковын.

Тракторістлөн сыланкыв

Мун вескыда уклада друг!
Мед ловја моз му пластыс вөрө,
Мед мусө шылыджыка гөрө
Віт лемеха выл вайөм плуг.
Кор петім—вөлі асја ру,
Сек вөлі шонді муртса петө.
Ме, трактор, немөс ола текөд,
Те менам өтка—вернөј друг!
Кор тенчыд жургөм ме ог кыв,
Сек меным долыда оз овсы.
Сек вөліс сөлөм менам ловжд—
Кор кыла тенчыд мотор шы.

Мун вескыда уклада друг!
Мед ловја моз му пластыс вөрө,
Мед мусө шылыджыка гөрө
Віт лемеха выл вайөм плуг.

Зера ар бөрын воас төв,
Сек бара мајбыд ужыс воесө!
Кулаккөд вожд нуам коесө.
Төд: дөддө сөмын керјас сөвт.
Көт өшөд—нормаөј оз тыр,
Ог вермысө ыс вөчны вылө,,
„Кулак да сыкөд нувены сылө.“
Мі текөд трактор тајөс кылам
Да сөтам плешкас налы пыр.

Мун вескыда уклада друг!
Мед ловја моз му пластыс вөрө,
Мед мусө шылыджыка гөрө
Віт лемеха выл вайөм плуг.
Кулаклы кыс рул ог сет,
Кулаклы торкны план ог сетө!
Мі төвнас трактор кыскам текөд,
Зев уна-уна кубометр!
Те вөчан, трактор, гырыс уж.
Став омөл—важсө јөткан бокө
І сј-ждө вожд пондам! Но-кө!
Мед важсыд оз кол өтө вуж.

Мун вескыда уклада друг!
Мед ловја моз му пластыс вөрө,
Мед мусө шылыджыка гөрө,
Віт лемеха выл вайөм плуг.
Кор воас тулыс—ловжд му.
Быд көза турун муыс петө.
А міјан ковмас трактор текөд,
Колхозын кокөдыштны уж.
Мі ужсө вөчан, сөмын вай!
Мі гөрам піновтам і көзам!
Мі һансө вундам, вартам, течам!
Ме төда, трактор,—те он здајт!!!

Мун вескыда уклада друг!
Мед мусө шылыджыка гөрө
Віт лемеха выл вайөм плуг!
Мед ловја моз му пластыс вөрө!

В. Латкін

Тісса Ынжалә

В. МАЛАХОВ

Петыр медбөрја војса појездын воіс Мункачыс. Сылән өлөмбывлас зев ез вөв-лөбөд: центрса ужды сылы оз вөлі став-сө тырмымөн сет. Секереш да Гонда олө-ны, кыз кан да пон. Голд абу-на тырмы-мөн төдса меставывса условјојаснас, а быдөнлы-нын индалө асөыс көсјөмсө. Сөс-са сөшөм-жө-і ставыс артмө. Петыр јона радејтө Тімкоөс. Руеінскоын сы кода Тімкоөс некод оз вермы радејтны, сы жылыс нінөм оз поз лөктор шуны,—сө-мын Петыр тајө ужсө еекө сылы ез сет. Нінөм былө ез сет. Сөмын тани-кө, Свал-жаваын, мыкө лоө, сытөг зев сөкыд лоө. Сө, кујим лун сажын-нын сјјө муніс, а сы-сан некушөм јуөр абу.

„Менө-кө еекө мөдөдісны... Ме-кө еекө муні...“

— Адзылан,—шүіс сјјөс відчысег-моз водтөг пукалыс Марја,—адзылан, мі быд-сама сорнө нүдөм вөснаыд сормам. Мі пыр лөбөдчам, пыр котыртчам, а збыль-ывлас нінөм ог вөчөј. Оғі асылө садмө-дасны мјјанөс роч гөрдармејечјас: „бур асөыв јортјас, кушөма-нын олад?“

— Мјјан организатсјјаным вынтөм-на, —вочавізіс Петыр.

— Веретскан-кө гөрд знамјаяс улын петасны 60 вооружітчөм морт, Лвовө во-асны ветымын еурс. Кушөм-нө сетчө ко-лө торја организатсја? Котыртчыны ку-там еекі, кодыр властыс лоө мјјан кып.

Петырөс садмөдіс кушөмкө төдтөм шум. Кымынкө секунд сјјө кывзысөс вөр-бөдчытөг.

— Пушкајас!—четчыштөг-моз вашнөтіс Марја.

Оқдөсыс вөөсөс. Оқдө шөрас сулалө Ольга, көмтөм, улыс дөрөм кежөыс, кіас лампа.

— Пушкајасыс лылөны, —нөжјөнөк шүіс сјјө.

— Роч вокјас! Рочјас воөны!—німко-да гөрөдіс Марја.

Бела Ільеш венгрјаса пролета-ріат гіжыө-коммунист. „Тісса ынжалө“ сылән зев ыжыд роман Венгрјанын ре-волутсја мунөм жылыө.

— Нөжјөжык, шүіс Петыр.—Нінөм-на ог төдөј.

Кымынкө минут мысөі Петыр да Марја вөлі котөртөны-нын заводлаң. Керка өшін-јасын кутісны өзјавны біјас. Быдөнбөс садмөдіс пушкајаслөн јіркөмыс.

— Буракө, рочјас, а гашкө-і...

— Пушкајас!

— Көні лыјөбны?

— Рочјас?

Сотө вөјтөв. Сјјө вәјө Карпатјасоан щын дук—сотчыс өіктјаслыс курыд көр.

— Мынө лоі?

Вөлөстса сүдда сөрнөтчө Петыркөд. Вөсөг оз сөрнөтчы, а корө индөдјас. Пе-тыр көсјөс сөрнөтны телефон пыр Мун-кавічкөд, сөмын телефоныс оз ужав. Марја боетчөс ветлыны Мункавічө. Сүдда көс-јысөс сетны сылы асөыс вөвсө. Петыр щөктөс сетны пөжарнөј сөгнал. Быд бөк-сан јөзыс кутіс котөртны заводлаң. По-ленаөс садмөдісны телефон пыр.

— Волөј Свалжаваө!

Журд.

Нол часын кымын Петыр дінә скачөн воіс верѣма вѣла. Вѣлыс ставыс быг, локтымыс вѣлѣма Веретскыс старѣсталѣн пі. Сіјѣ вајіс јуѣр Лакатасан—граніча сајме, Лавочныыс...

— Мыјнѣ вылыс, Педѣр?

— Револутсіја! Лавочныын мјан мырѣ-далісны жандармјаслыс оружіѣсѣ. Лаката щѣктіс віставны, мыј ставыс мунѣ кыці колѣ. Ыстѣј отсѣг, аскі мунам Львов вылѣ.

Петыр кымынкѣ секунд мѣвпаліс.

Топыд етенѣн кыпчалісны сіјѣс јѣзыс. Ставыс сулалѣны вѣрѣвѣтѣг, ловшысѣ кутѣмѣн.

— Четчы, Педѣр,—шочыныка шуіс Петыр.—Сетам выл вѣв. Веретскас кымын вѣнтовка ем?

— Кодыр мі сеті мунім, вѣлі квајтымын сіѣм вѣнтовка да дасіѣм револѣвер, сѣмын став вѣнтовка вылас патронјасыс оз тырмыны.

— Ветымын мортпыр-жѣ петасны Лавочнаѣ. Те најѣс нуѣдан. Локтан Лаката дінѣ. Талун-жѣ менѣ јуѣртѣј, мыј сені вѣчѣѣ. Мунѣј пыр-жѣ,—аѣ, гапшкѣ, кѣсјан шѣјтчышы.

— Пыржѣ мунам.

— Вајѣ татѣѣ верѣма вѣв „возѣа ді-ректорыдыыс“,—щѣктіс Петыр.

Морт кыѣ кымын уекѣдчысны вѣвѣла.

Мінут мыѣтѣ Педѣр пукаліс-нын зед-лѣын. Ынкѣма-кокјаснас зургіс вѣлысмы кынкѣм улас. Петырлы еетіс чѣст војен-нѣј ногѣн.

Завод ѣшн улѣ чукѣрміс еуре дорыс уна робѣѣј: украинѣчјас, венгерјас, јеврејјас. Воѣ-нын Поленасан медвоѣѣа појезд, сіјѣ вајѣ еуре кымын мортѣс. Ылы-сан кылѣ налѣн сѣлѣм. Петырлѣн јурыс бергѣдѣѣ. Кымынкѣ мінутѣн сы возтѣ во-јѣдіс став сѣлѣн олѣмыс: маѣстерскѣјјас—јанварса ыжыд забастовка—рѣч граніча—Будапештса улѣч — Ујпешт — румыныјаса фронт...

Сіјѣ пыр-жѣ асѣѣ кіас боеіс.

— Кывзѣј, јортјас,—кутіс віставны сіјѣ пыді гѣлѣсѣн.—Револутсіја заводѣт-чіс, сіјѣ гѣгылтчіс мјанѣѣ. Оні колѣ бое-чыны-і мјан—кужѣмѣн да повтѣг. Мјан медвоѣѣа мог—вооружітчыны. Кѣрттуј стантсіја вылын сулалѣны оружіѣ тыра кык појезд. Аргѣлан, торјѣд морт дасѣс кымын. Сіјѣ појездјасѣѣ пыр-жѣ колѣ ва-јѣдны заводлан. Паровозѣѣ боеіѣј медвоѣ-

ѣа еурыѣјас пыщѣыс. Те Розентал, му-кѣд пыщѣыс торјѣдан дас мортѣс да бос-тан стантсіјасѣ. Менам щѣктытѣг некѣдѣс еѣ лѣѣ сорнітны телефон пыр. Мун! Ва-јѣдны татѣѣ діректорлыс став вѣвјасѣѣ—тајѣ могыс тенад, Олекса. Пеметѣ да Мунчакѣ ыстам верѣмајасѣс. Те, Кен-ѣереш, заводса став ѣѣсјас возѣс сув-тѣдалан охрана, нѣл вооружітѣм мортѣн. Те кутан нуны ответствѣенност, мед нѣѣѣ ѣдѣор морт еѣз тувтчы завод ѣград пыщ-кѣ. Діректсіјаса шленјасѣѣ лыдѣы ны ѣд-ѣор јѣзѣн. Гѣгѣрвоін? Мандѣл, те нмунам Мункаѣѣ. Корсан Монданѣс. Сіјѣ теѣ ѣа јѣдас ѣтѣ јорт дінѣ, кодѣ вѣдчыѣѣ сѣн-јуѣрјас.

Кымынкѣ мінут Петыр ѣліс лантѣмѣн да лыдѣіс јурас, ставсѣѣѣ вѣѣѣма. Буракѣ, ынѣм еѣ вунѣд, мыј вѣлі щѣктѣма војен-нѣј епетсіалістѣн.

Час жын мыѣтѣ војеннѣј пріпасјас кык појезд сулалісны-нын завод ѣшн-улын, сѣ-мын наыс ыжыд бурыс еѣз ло. ѣтѣ појезд-сѣ тыртѣмаѣѣ сѣкыд арѣілеріјаса снарад-јасѣн, а мѣдас—сѣдлѣјас, санѣгјас, сіјѣс кѣлуј да мукѣдѣор. Пішалјас еѣз вѣвны.

Робѣѣѣјјас скѣрмісны оружіѣ абуѣтѣм „вылад-да кутісны талавны санѣгјасѣѣ, бытѣѣ најѣс сыыс пуктѣны мыжаѣн. Ны-бабајас ѣѣн моздорјасѣн кыскалѣны кѣмсѣ гортаныс.

— Кодлѣн гортаныс ем оружіѣ, пыр-жѣ вајны татѣѣ,—щѣктіс Петыр.—Мукѣд-ыс бѣстасны черјас. Вооружітѣмјасѣс тор-јѣдны взводјас вылѣ, нѣламын мортѣн взвод вылѣ. Взводјасѣѣ командірјасѣс ін-дала ме. Олекса, Клејн, Міхѣн, сувтѣдѣј стројѣ взводјасѣѣ.

Іѣсѣн еујалѣм волнаѣјас пыщкыс ба-ра петісны ердѣ Бѣла Кун, кад дырѣа обрејас, кодјас вѣдчысѣсны талунја лунсѣ.

— Ог вермы гѣгѣрвоны,—шуіс пѣрыс Бѣчкај.—Тѣлыс пѣлтѣ војвывѣсан, Веретс-кѣсан, а пушкајасыс кылѣны лунвывѣсан, Мункаѣсдорѣсан!..

Час дасын кымын скачѣн воіс Лавоч-несан верѣма—веретскеса том морт-жѣ. Сіјѣ сорнітіс Петыркѣд аскејас.

— Рожѣн да украинаса кымынкѣ гос-пода Лавочныын-жѣ. Најѣ щѣѣ-жѣ пырѣѣ еујѣны сені.

— Пыр жѣ кутны најѣс!

— Најѣѣд мјанлы отсалѣгчы... Шѣѣны, мі-пѣ тіјандор...

— Колё ескё отсёг ыстыны Лавоч-
неё-да. Лонжык отсёг! Пырны Галітсіјаб...

— Сіјё сёмын полакјаслы отсалас.
Венгеречјас секі вермасны пырны Русін-
скоё. А мі-кё ісползујтам аслыным вен-
гріја—чехословакјас кост да чехјас-пол-
ша кост венчёмсё, секі кокныя почё во-
оружітчыны.

— Лавочнесасё-кё-нё вермасны?

— Лавочне—сёмын епізод. Мі кутам
полакјаслые тылсё пазёдны да сіјён ёд-
чёдам Галітсіјаын сулалые гёрд војска-

— Арестујтны најёс. Оз-кё тупкыны
зёмсё—лыжлычы! Гёгёрвоін? Віетав Лака-
тёлы менсым пріказёс, шыагасны-кё—
пыркё лыжлыны најёс.

Том морт пельпомсё лентыштліс.

— Верма віставны.

— Сваляваые ыста тіянлы вооружі-
тём кыч мортёс.

Петыр чукёртіс вооружітём кыч морт-
ёс—дасквајт пескералыгёс да заводые
нол робочёјёс. Кык телегаё најёс пук-
ёёдаліг кості воіс Секереш. Сіјё вёлі чу-
жём вылас кельд, сёмын лён. Војеннёј-
моз етіс чест некодкёд кырымастёг. Ро-
бочёјјас дінё шыёдчіс прёшцајтчан же-
ныдік кывјён:

— Індёј роч вокјаслы тујсё!
Телегајас мёдісны.

Секереш, Петыр, Боскај да кымынкё
робочёј Сваляваые да Поленаые еор-
нітчёны діректор кабінетын.

— Мункачеаь војвывладор террїторїја
выды чехјас петкёдісны став војскасё
да жандармјассё. Тавој Мункач бердын
вёлісны артыллерїјскёј маеврјас. Чехјас,
тыдалё, полёны, мед венгеречјас ез ыс-
тыны полакјаслы отсёг Берегсас—Мун-
кач пыр. Тале бур кадыс міянлы оз еур.
Мі котыртчам Польша гранїча бердса об-
ластын, а сесеа—кодыр рочјас матыет-
часны Веретскёз,—кутам наступајтны
Венгріја вылё.

лые вермёмсё. Кодыр рочјас воасны мі-
јанёз,—а сіјёс відчыены оз-нын ков дыр-
—секі міян отрад возын сувтас зев ыжыд
мог. Мі кутам наступајтны Венгріја вылё
да Трансїлванїја вылё. Тащём шуёмые
Централнёј комїтетлён Сы вылё міян
ем асланым војеннёј епёте,—возвыв пу-
іс Секереш, мед воча шуём ез ло.—Те,
Петыр, колтчан татчё, Сваляваё. Волотс
да Веретске—лоёны тенад веекёдлём
улын-жё. Голд лоё Ужгородын, сыкёд
колтчас Марја. Ме ужала Берегсасын,
Гонда—Мункачын. Монаан вујіс Пеме-
тёё. Сёмын мед Геттесмань ез вёч кущём-
кё нелучкітор! Војеннёј ужын теныд от-
саласны Нічај дај нёшта ёті јорт.

Петырöс быттö чертышкөн јурас куч-кисны.

— Таңи-öд оз-жö пöз! Ми зев бур кад-öй воштам!

— Те адқан сöмын Свалјаваöс. Сöмын Свалјаваыд—сijö абу-на ставнас шöр Јевропа.

— Ог, ог вермы ме, сiзкö, татчö колт-чыныттö...

— Збыль-öмöј-но ташöм чорыд минут-нас те, Петыр, торкан äстсiплiнатö? Те-ныд-öмыј коланажык асөн вöчны кöсјöм-торјыд, став колöм сертiне? Збыльыс...

— Колтчам татчö, Ковач јорт, колт-чам,—шүис пöрыс Бочкај.

Кодыр кывлiс, мыј Рожош олö Лавоч-наын, Секереш зев јона скöрмiс.

— Арестујтны сijöс! Вiны, кыз дур понјöс!

— Ме ыстi-нын Лакаталы приказ.

— Ысты нöшта мöдыс. Вiстав, сijö-пö зев колана.

Кодыр Ычај аслас јортјасыскöд воiс Свалјаваö, Секереш прöщајтчiс.

— Ен вунöд Петыр,—телегасан-нын шүис сijö,—ен вунöд, кодыр ми мунам лун былö, лоам медвозынöс. Ми медвозын пырамöј Буданештö. Вылыжык јуртö кут, Петыр! Адзыелытöз! Ен тöждыс: ески меным—рочјаслы оз ковмы мiјан отсöй-ыд. Роцјас! Но, адзыелытöз!

Кодыр Мондан воiс Пеметеö, Варга став округсö-нын кыпöдiс.

Бооружитчöм охрана, паролјас, про-пускјас.

Комын мортыс сулалiс отрад, дае муны. Мунаñв—Лавочне. Став оруж-јöмс налөн куз зорјас.

— Оружјөтöг?—чүјмiс Мондан.

Варга мыкö вашнитiс сылы пелас Мондан гажаа серöктiс, Варга нiмкода кучкiс кiпидöснас аслыс плешкас.

— Ем-на журыс пельном вылын!

Муныс отрадлы сijö вiсталiс колöд-ан кыв:

— Јортјас! Ставмуывса пролетариат-ыс вiзöдö тiјан былö. Азiјаса увтыртöм јöз, венгрiјаса турмајасын пукалыс ком-мунистјас—быдөн вiдчiеöны тiјанлыс мездом вайöмтö!

Отрад сувтiс ноль радөн стројö.

Возвылас, ыжыд гöрд плагөн, восла-лiс өинпöла Јурко.

— Ставмуывса револутсiја вöсна—возö!

Коцула вој. Јенежын кымöрчiр абу.

Свалјава—волотскса, туј вылын нiн-көмөн көмасөм көкјас, еурјаөн кыптiс бус.

— Термасöј, јортјас!

Мыјдта ескö Мондан ез сорнитчöд Варгаöс,—бурөн-i скöрөн-i, сöмын некыз сijöс Пеметеын кутны ез вермы. Јорт-јасыскöд кыпыда прöщајтчöм бöрын, сijö мунiс аслас отрадыскöд. Вiт минутөн сijö ештiс сетны Монданлы став деласö—сесса мунiс.

— Ставмуывса револутсiја вöсна—возö!

— Нöжжöжык, ен сорнитöј. Мед өтi шы ез кыв!

Отрад сешöм ödjö да лантöмөн кы-дцалiс кыјсан замөксö, сенi олысјасыс-весiг ез ештыны гöгöрвоны, мыј намы вермас лоны, кыз најö еурiсны пленö.

Антальфi садмiс öзöсö јона јiркöдчöмö. Тпу, ме тајнö ег көсјы онмовыны!

Сijö үчö вöлi паскөмнас, сöмын кама-шисö вежöма војса туфлi былö.

— Kodi сен?—l'орöдiс сijö öшиң аы-рыс јурсö чургöдöмөн.

Сijö адзiс кушöмкö јöз вужöрјас. Тајö-вермiсны лоны лiбö чехјас лiбö полякјас—сöмын вермiсны лоны i большевикјас.

— Kod сенi? мöдыс шүис сijö немец кывјөн.

— Ставмуывса револутса нiмөн пöк-та: востöј öзöснытö!—венгерјас кывјөн вочавiзiс Варга.

Кымынкö минут мыет Варгалөн от-радыс каiс-нын мрамора пöскöд.

Антальфi тöдiс Варгаöс.

— Мыј,—револутсiја?—нöжжöжык јуа-лiс сijö.

— Көнi оружжöйд? Пыр-жö петкöдлi, көн оружжöйд—горöдiс сы былö Варга.

Антальфi лантöмөн iндiс түйсö.

Ыжыд залын, кытчö сijö пыртiс от-радсö, тырыс теöма стружитöм тöскыс-гортјас. Залö пырыс војтыр повзöмөн бöрынчiсны öзöслан. Антальфi бостiс öтi гортлыс вевтсö. Варга вiзöдлiс пыш-кас: кавалерiјскöј карабиңас.

— Бооталöј оружжöсö, јортјас!

— Кыз, Готтесман јорт,—револутiја-ыд заводитчiс-нын?—мöдыс јуалiс Ан-тальфi.

— Ставмуывса!

— А тi нö кытчö?

— Враг былö!

— Ме тіјанкөд-жө муна!

— Со кыз? Атө, мi аскежын-нын тыр-
мам. асаад отсөгымд оз ков.

Отрад кымынкө минутон вооружитчiс.
Мукөдыс асвыланыс өшлiсны кык-кујим
карабiнөн.

— Көнбө патронјасыд?

Анталфi пöлынтлiс журнас да веекөд-
чiс калiдор мөд помса өздөслаң.

Кылiсны горзөмјас:

— Мыјла тајө өздөсб он восты?

— Ставыс, мыј сенi ем, туйтөмтор.

— Восты!

— Ме-тај шуа тіјанлы, мiса, сенi туй-
төм лок оружјө.

— Восты, теныд шуоны!

Анталфi секундa востыны көсјытөг
сулыштiс, сесса пөлпомнас вөрөдлiс да
кывзiс. Кореiс клуч чукөрјасыс сiјө
өздөсылыс клучөб да востiс.

Омөлика жүгдөдөм вежөсын тырыс шыб-
лалөма iзасөн сујалөм волнаејас.

Варга да сылөн јортјасыс кыскалiсны
сетыс пулеметлыс торјөдлөм частјас.

— Тајөс те шуан туйтөмөн? Вiдчiелы
те, пон! Пыржө теч тајө пулеметсө.

— Сiјөс оз поз течнысө. Огi частыс
мөд част dинас оз eибав.

— Пыр-жө теч, лiбө!..

Анталфi пөлiнтчiс етен бердас да
кресталiс морөс вылас кiјассө. Лампасан
југөрыс уеi сiјө кельд чужөм вылө.

— Но?.. Огi, кык...

— Вiстав, Готтесман јорт, аслад јорт-
јасылды, тајө пулеметјасыс туйтөмө. Нi-
нөмла-i течнысө кутчiелыны.

— Некушөм сорытөм мед ез вөв,—
горөдiс сы вылө Журко.

— Ме вiсталi-нын тіјанлы, јортјас...

— Течан алы он?

— Ме-тај тіјанлы шуа...

— А-а, те-он көсјы кывзыны?!

Варга лантөмөн сулалө ортчөн. Сiјө
төдiс, мыј та бөрын лоас, сөмын ез бост-
чы отсавны Журколы-нын, ез кут дорјыны
Анталфiс. Сiјө ез ешты гөгөрвоны, мыј
өнi бөрныс оз сөмын мун Анталфi олөм
јылыс, да сiјө-кө пыр-жө мыкө оз вөч лөб
гор-нын.

— А-а, те бөжтө жөбан?!

Журко кыкнан кiнас кутчыеiс карабiн
стволас да лептiс Анталфi јур вестө.

— Ак те, пон!

Прiклад чорыда летчiс Анталфi јурлы
вылө. Анталфi горөдiс, став чужөмсө сы-

лыс вiрыс тыртiс, сөмын сiјө ез уе. Шат-
лалiг тырјi восковтiс воцө да кутiс коре-
ны кысылы мыжеанiн. Пыр-жө сiјөс кутiс-
ны кучкавны ставныс.

Вiр. Јурвемлөн торјасыс. Вiр.

Жугалөм јурлыа шөјөс Журко шөктiс
шыбытны өшiң пырыс.

— Сволоч!

Сiјө бөлыштiс шулаңыс.

Варга лантөмөн да вешјытөг вiцөдiс
ставсө.

Кодi кужас течны пулеметсө?—мед-
бөрын шуiс сiјө eибөдөм гөлөсөн.

Кодыр Журко кујим јорткөд нокеiсны
пулемет гөгөр, мукөдыс жүгөдiсны вiна
көрөб. Бөчкајассө кыскiсны өшiңулас.
Сетчө-жө пестiсны көетер.

— Сојанторсө нiнөм, порөјасыд, абу
вiцөмаде! Сөмын вiнаңд налөн-i бур...

— О-о!.. Најө көнкө сiјөс кофе пыд-
дi-i, жаркөј пыддi лакiсны.

— да-а!..

Журко зiла мырөб пулемет dиңын. Ку-
јим јорт пыщыс, кыкыс став војнасө ну-
өдiсны пулеметјас гөгөр, сөмын најө не-
кыз ез вермыны течны пулеметсө.

— Збылыс-өд абу ылөдлөма, понјыд,—
шуiс на пыщкыс өтi.

— Ез пөрјавлы, ез, господ мед сылыс
мерзаветсылыс, ловсө лантөдас!

Кутiс жүгдыны.

Ылавылын көстерыс кусны-нын кутiс.
Отрадса војтыр јүөм вiнамы еөктiсны, вуг-
равны кутiсны, асја көздыс кутырт-
чөмөн.

— Четчөј, јортјас!—горөдiс Варга,—
Пыр-жө мөдам.

Некод ез вөрөдчы меставывеыс.

Варга бара горөдiс, сөмын скөржыка-
нын:

— Четчөј! Сувталөј стрөјө!

— Шыгјөннас?

— Свалјаваын сојам.

— А Свалјаваөзчыс?

— Көнi тамында вiна, сенi-i сојан ем.

Кытчө најө жөбiсны?..

— Сојтөг мунны? Уэтөг?

— Мыј, јортјас, вешөрө кадсө вөш-
тыны! Колө мөдөдчыны.

— Сојтөг?

— Уэтөг?

Варгалөн вiрыс шыбытчiс јурас.

— Ме прiказывајта!—Горөдiс сiјө.

Коді оз кывзы, сіґо лоо ґетома сүдö—
револүтсіоннөґ трібуналö!

— Те тајö мыґ? Міґан былö?..

— Лаґт, буржык, он-кө-і—ме кута
щöң ґорнйтны!

Пес кералыґе көсґіс кінас öвтыштöмөн
лаґтöдны Варґаөс, сöмын сіґö чорыда сы-
лы косыштис чужöмас кіныдöснас.

— Ак те, контрреволүтсіонер!—горö-
дис Варґа.

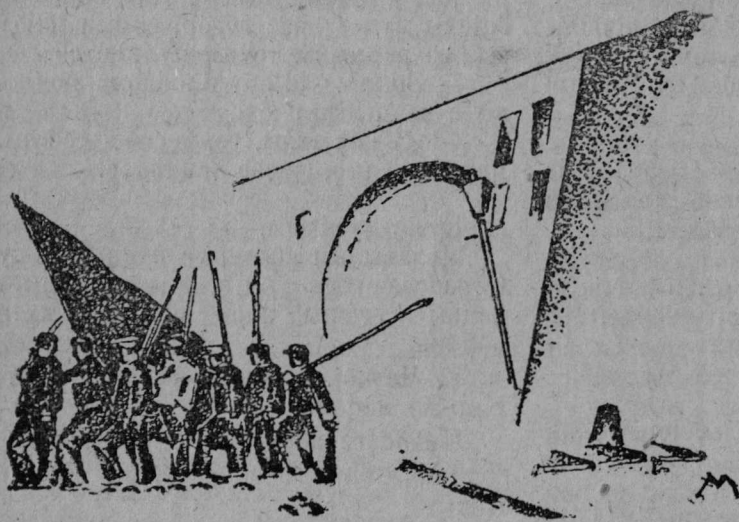
Сіґö-жö ґекунднас шатовтчис сіґö. Бөр-
саґыс кодкө кучкис сіґöс прікладöн. Че-
нöґсеіс вір, Варґа лөрі көґалöм Анталфі
шоґ дінö.

Öзґіс зев скөр кое.

Гурко,—көґ-і сіґöс шатлөдлө јуөм ві-
наю,—боґтис Варґаөс кі вылас, да каґа-
өс-моз морöс бердас сіґöс күтöмөн, мөдіс
бөрлаґ віґöдлытöґ Свалґавалан.

дасноґ вооружітчöм морт вöтчисны сы
бөрыґе.

Іґöґік отрад лаґтöмөн мөдöдчис туґ
куґа.

* * *

Тімколы зев нымкод вöлі. партіјаыґ
ґетіс сылы сөщöм ужсö-да. Сöмын ным-
код лунсö сылыґе сәґдö вöлі Петырöс
тајö уж вылас ыстытöм.

Сöмын мөдареаґыс Голд јортлөн вö-
чöмыс бара жö вескыд: Петыр рочөн-нө,
українаса поґөн ґорнйтны оз куґ, сытöґ
тащöм уґад оз поґ.

Сöмын тöдны колö, кушöм уж тани
лоб... Гашкө-і ужыс аду-на сөщöм ыґыд
да колана. Сіґкө, мыґла-нө ескö Голд да
ґекереш, сөщöм ґуґе револүтсіонерјас,
күтисны шуны тајö ужсö ыґыдöн да сө-
кыдöн... ґерт, поґö гөґөрвоны, чехјас та-
щöм јое кадын ез кутны ыґыд помґатöґ
сүвтöдны көрттујöд ветлөмсö. Налы, ты-
далö, колана, меґ некод ез вермы вес-
кавны Руґеінскоса асыввывладöрö. А на-
лы-кө сіґö колана, міґанлы сіґ-жö колö
сетчö вескавны. Сіґкө, колö... Но-да сені
адґам...

Појезд тырöма муныґејасөн. Унжыкыґе
мунöны Румынјаө. Тімко ґуґа віґöдö
ортчөн пукалыґејас былö. Гөрдөдöм щöкаа
румынјас, куґ тошка јеврејјас, дөра дө-
рöма руґінјас, кымынкө карса морт, код-
јасөс он вермы паскөм ґертисы тöдны,
кытысөе најö. Озырјас і гөлјас, ставныґе
мунöны öткода көјмөд класс ваґонын.

— Со, тіґанлы-і демократіја,—голґкө-
вісталö öґі госнодін.—
Тајö віґöдыс ветлөны
сöмын көјмод класса
ваґонјас.

Тімко зіліс тöдмав-
ны, коді мунö політїка
делаөн, коді контрабан-
діст, коді ґпекулант.
Сöмын мыґдта сіґö ез
пессы. нінöм ез вермы
тöдмавны, коді мыґла
мунö. Такöд щöң мөв-
паліс сіґö,— тöдмавны
вермөмыс ескö верміс
туґны: муныґејас пөв-
сын, ґерт, көнкö вöліс-
ны Трансїлванїјаө, лі-
бö-і Бессарабіјаө муныґе
јортјас.

Кірајхаґеын, Чехїја да Румынја кос-
тса поґраґічнөґ стантсіјаын, појездöс кы-
щалісны чехїјаса да румынјаса сал-
датјас.

— Пашпортјас!

Шобісны ставсö. Мыжаөн чајтанјасөс
торјөдісны. Öґі јеврејöс вірöң нөґтісны.

Тімколыґе нінöм мыґалансö ез адґы-
ны. Став бумаґајасыс лүчкі—Кірајхозубö

воіс вовјасѡн вузасые Војтек Клејн шѡк-
тѡм еерѡ, нѡбны Румынјае талун лѡбѡ
аскѡ воее вѡвјас.

Машинѡст Паттак патераын сѡѡ веж-
еіс. Талун Паттак нѡнѡм ез вѡч, ыртнас
сылы шѡктѡма нѡѡдны Марамарѡса ас-
сыывывладѡрѡ воіскѡј појезд. Ёімо му-
нас сѡкѡд качегар пыдѡ.

Појезд вѡрѡіс ѡкмыс часын да дасѡѡ
часын воіс індѡмінѡ. Унжык мунап тујыс
вѡлі румынјае му вывтѡ. Ёімо прѡш-
щѡјтѡіс Паттакѡд.

„Медѡѡкыдыс вѡзын,—мѡвпалѡіс Ёімо.
—дас километр дорыс унжык подѡн. А
іѡј тѡлысѡд, бытѡ, нарѡшнѡ тыр баннас
јурѡѡдѡ, чѡрт ескѡ мед сѡѡс бѡстас!“

Југыд, бытѡ лунын. Міртуј куѡа вет-
лѡны вѡла патрулјас. Ёімо лѡшѡі став
тујсѡ мунѡс туј бокса жѡжыд канаваѡд.
Унаеы лѡі кысыны пѡѡсѡз ваѡд.

— Ок ескѡ, курѡтышны-кѡ поѡіс...

Слатѡе дѡрѡ матыетѡгѡн кутѡс јурды-
ны. Ылысан петѡѡдлѡ, бытѡ, чукла улѡ-
чѡјасѡд лебалѡны бѡіпрјас. Ёімо гѡгѡр-
воіс: лѡктѡс бурещ кадын—шахтерјас ѡз-
тѡм пѡнарјасѡн мунѡны Лудѡвѡік шахта-
лан.

дѡдаш петѡс ѡѡсѡлан. Ёімоѡс адѡіс-
да, зев јѡна повѡіс. Пѡнарыс кѡіас кутѡс
ѡѡтыны.

— Некоѡд ез адѡыв? Жандармјасыѡд
ѡнѡ мѡјан шахтер асѡыс унжык.

Ёімо зев ѡѡѡ вежѡіс да мѡіс дѡ-
дашѡд.

Шахтаѡ пыралѡн крепѡет моѡаа. Пом-
тѡм жандармјас. Леѡгѡнерјас сувтѡѡмаѡе
кык пѡлемет—ѡтыс вѡскѡѡма еікт вы-
лѡ, мѡдыс—міртујывлѡ. Салдатјас јур
вѡстын јурѡѡдѡ ыжыд лампа. Сылѡн југыд-
ыс нѡжѡнѡік кѡлыѡмѡ петыс шѡндѡ југѡр
улын.

Цѡскыс вѡчѡм трѡссѡјас вылын ветлан
подѡемнѡікѡн шахтаѡ летѡны квѡјт морт.
Подѡемнѡік жѡжса кѡстѡс пыр тыѡалѡ
шахта. Кокулын—бытѡ козула јенеж.
Кѡзувјасыс нѡжѡнѡікѡн вѡрѡны. Подѡем-
нѡік небыѡіка дрѡгмунѡ.

— Бур час! Мун!

Недыр кѡжлѡ ставыс сѡјалѡ пѡмыѡ
пыщѡ. Кѡдыѡн пѡлтыс пѡмыѡ. друг еіп-
тѡ дојѡдан југыд. Улов етенјас југыѡжы-
ка лѡмтысѡны ғырыс лампајас дорыс.

— Бур час!

Кѡскѡзыс пѡртчысѡм робѡчѡјјас жѡныѡд
ворѡпа кѡркајасѡн југѡдлѡны сов пласт-

јас. Ужалѡны кујѡм пѡлѡ кѡсынтѡмѡн
лѡбѡ пѡѡкокасѡмѡн. Јурјас, шѡјајас, мыш-
јас јурјалѡны пѡсѡлѡмысла.

— Татѡ некущѡм жѡндарм ѡз пыр,—
шыіс дѡдаш асѡс улѡ басѡн.

Сѡѡ јѡртѡіс кѡкјамыс јѡртјас, мед чу-
кѡртчасны „вѡчко“ дѡнѡ.

Чукѡртѡіг кѡстѡыс дѡдаш кутѡс вѡстав-
лыны „вѡчко“ јылыс. Ёімо ескѡ кымыныс
ез шу, меным-пѡ „вѡчко“ дѡнѡ, некущѡм
мог абу, дѡраш ѡз лѡыт. Быдторлы ас-
лыс кад—да-ѡд-і ставныс ез-на чукѡрмы-
ны. А „вѡчко“ јывѡыѡд-кѡ шуны, сѡщѡмтѡ
мѡѡѡс некытыс он адѡы. Вѡжыкѡс вун-
дѡсны крѡст—сѡѡ дѡдјас дырѡі-па—сѡсѡа
купѡл, етенјас, медѡѡрын жѡж—пыдлан
му пыщѡ пырѡіг мѡз шахтерјас дѡрвыѡ
сѡѡс „течысны“.

— Бур час!

Кѡдыр ставныс чукѡртѡісны, пыр-жѡ
кутѡсны еѡрнѡтны

Медвѡз вѡставны кутѡс дѡдаш, а кад-
сѡ мед вѡсѡѡрѡ ез лѡ воштѡма ставныс
ѡрдѡісѡмѡн кутѡсны вѡставны Ёімоколы:

— Кујѡм лун сѡјан кымыш еурѡс гѡгѡр
полѡскѡј салдат вуѡісны гранѡіча. Пѡјѡ ѡз
кѡсѡны војѡутны бѡлшевикјасѡд.

— Абу полѡкјас, а украинаса!

— Ёемеѡјас на пыщкын емѡе-і.

Еурѡс сѡјас-па пѡјѡ лѡбны. Лагерыс
налѡн кар ыжда. Чѡхјас кыщѡлісны пѡјѡс
сутѡгаѡн, сѡсѡа ѡз еѡрнѡтѡм вылас мун-
ны-да, ез кутны еѡтны еѡјансѡ. Чѡјтѡны,
щыгнад-пѡ мунасын војѡутнытѡ.

— Пѡјѡ—јѡртјас!

— Чѡртыс тѡѡѡ. Полѡкјасѡс вѡѡны,
Сѡмын ѡфѡтсерјасѡс асѡыныс ѡз вѡјавны.

— Налѡн ѡфѡтсерјасыс Жѡпан ѡрѡын
ѡлѡны, дасѡн кымын.

— Мѡкѡдыс Гѡлѡтѡіјаѡ кѡлтѡмаѡе.

— Салдатјасыс зев јѡна щыгјалѡны,
Кѡврѡга жын вылѡ еѡтѡны сапѡг гѡз лѡбѡ
гач.

— Мѡкѡдыс пѡкалѡны пѡстѡмѡѡѡѡе-
нын.

— Зев јѡна полѡкјасѡс вѡѡны.

— А ѡфѡтсерјасыс Леѡнѡс вѡѡны.

— Јѡна вѡѡны!

Сѡсѡа полѡкјас јылыс еѡрнѡтны дѡг-
дѡсны—вуѡісны асланыс еѡрнѡјас вѡлѡ.

Пѡлысѡа салдатјаслыс лагерѡ кыщѡ-
лѡмаѡе вѡлі чуткасан сутѡгаѡн. Ёѡл бѡк-
сан вѡлі бѡјалѡмаѡе ғырыс кѡѡтерјас. Ёі

Большевик ногон, ударноја портам олмө КАПП којмод конференцјалыг шуомјассо

ТЫРМАС ЖУЛГАВНЫ

КАПП лөн кюмөд конференцја ко-
мү тжыкжас вооо сүмөдс зев тжыкж
могжас, зев чоҗкөја индс вооо выдө
укажан туҗжас ыҗөдө резултөтөја КАПП
воочн сузалан могжас ыҗыме, 19-өд м
„Ордам“ журунаҗ. Индөм могжөсө көп-
ференцјаја шүс оаөмө портны массөвө
уҗ өдөҗөмөн, көмү куджөктөвө тжөдө-
сө уҗалыө јөз пөвсө, робөтөҗжас, кер-
сө уҗалыөжас, колкөсөнжжас пөвсө пөвсөтө-
мөн, көмү тжыкжөсөн проиөвөдөтө вы-
лө (төрө, нөвөдө, колкөсө) вөтөмөн, ас-
көмкө өі өзөтөмөн, классөвө вҗаҗас-
көд чорыҗ тыш нуөдөмөн да тәрө по-
ув ылас—„став уҗсө тжыкжөсөм бер-
гөднө пәргәҗәлө генералнө вҗсө оаө-
мө портнө... (резөлтөтжыҗамө)“

Лої ез-на комі гікмыагон тајо мортасёо оломо портёмо кутчыёом, тодчо оз массёой ужд колана ногон нуёоом, учарноја ужаёом?

Вексыда колд шунь—оз. КАПП
кнференцияван комитетин пийтй кийм
тойды, а гильеястон производство выло
веттом (запод, вйрй, колхоз), художе-
ствова гийж ужалыме йоз пйвсй пекйом
ез на вйр.

Завођјасини литератyра кружокас
котартм, роботчјас повсе вых г-
жнјасис петидм - оз тдав.
Ажннхвх псчм шнз хуђоство

**Лёгчодма лїткон-
сультатїя**

КАПП секретаріат бер-
дэ дэбодна з'яконсуга-
сіа. Літэратура кружко-
васці, пажы боетнеясны
підходас куца гіжаоым го-
лудбын з'яконсугатагіа
пыр. Гіжаоывастаны (по-
гэ маркатог) ташом адрес
куца: Смыктызкар,
"Ордэм" рёдак-
тацісіалы.

Лигонсулгатагја кутас
оставны индбдас гжны
богосысаслы гжбдас жы-
ыс, инданы велбдчан ны-
гас, программас мп-
кружонжаслы да с.в.
КАПН секретариат.

КАПП-са выт шленјас: Пед. Ген., Выт. Пам., Изјур. Гран. да А. Костромин.

**ВОСТАМ ТЫШ КУЛЬТУРА
ВОСНА**

ВУСНА

Новабр 23 дунд индустриалној техни-
кумун КАПП сунтис температур рмт.
Программатас волі сујбма оті ворсантор

Капп-санг элгеружокажон вееккод-
тэм өнөч на вöт эмтэ. Ыопим
шөөнаастыге тиккожаз ытаатом. Коорум
кыммыкко элгеружокас, соммун уккуд
текоддон вееккодэлгытэд ез мун. Бээ-
артмын. Воча кокод чынэн ез паштоту-
мун. Чыгаан тоон тоолуван рекектөө, бөөкү

најасно. Боотин-ко репертуариско бо-
феријанско оа пот шупи омбон, со-
мил вортаторлас белгани вывн-нн
неспособнојн петкбдлнм полнсааб;
буржик еко влн петкбдлнм омыл
террор нубдмско. Но и тајо репертур-
он поце оетнм влбдлнм зев унатор.
Сомнм ез тај снз ло. Воремејас морт
нол кмынм влбдлнм, а бн (Ј. Шахов)
локтн сафтм кобн да пвр тушласко
стсна бокнм, бдзмбдс воремејаско.
Купнм ворем армис та бормн-бм-
бднм гббрована.

Рытс нубдс Снм-Вак, сомын жеба.
Шмонтоны снлнм вывт мбб куспт-
чнс, мшмбм пбрн, бмд выступленнм воц-
вылн „кулмтас“ влбдлнмнм ло мч-
кома, буржбдм авторлбднм петкбдл-
лыс, зббн кнмбурјаско „кулмтас“
ло прбтма нлбм оеттм торб. Итоб-
днса Влтор кнмбурн Снм Ван лбб-
бдма „вм“ мовн да гудбон ворсн
„Влоз по штерскб“. Мбб ногон-ко шу-
ны ставс бгблм гудрасн, кмч вбл
важон елктнм војуканннннм ставс
бгблм гудраслнм. Мбб-културкмс пб-
рн нлбм оеттм торб. Тајо лбб медбб-
рб козбм гажббчнтор, бжын кнм-ом.
Та јмыс коб зев чорыда оорнтнм
КАПП вылнм да тачом „ратјасмдлн“
пуктын пом. **И л и в а н с.**

Чество да орђымс паскбдлм, боотнм
матерјал ас творчеством да кплбднм
массамснм нтерессо худбкством комн
лтература днб.
Такб шцн конференцнја шус КАПП
оокретарат берб лбблнм консукта-
снја, кодн еко кутас оетннм том пн-
жмјас глббдјас кутн нббдјас, отсав-
ны најо творчествонм. Тајо ужас кн-
кмын став буржм пнжмјаско
Локтан во пуктынм логон—мстнм
ещн выло кмк мортос лтературнб
ВУЗ-јасо.

Том пнжмјаскбн мог—бдббксов пав-
кобн асмынм тббмлунс, маркобм—
ленинм тббмлбм да снб подулбн боер-
чынм воц паскбднм асмынм творч-
ствос, ас глббнмнм, ужалбнмнм отсав-
чон ресконструкцнја кнббб.

ужас кплбдмнм абу. Абу бтр туј вы-
ло вбббдм, нбббдас оетнм. Лтнру-
жк органлзлцнбм профком шус де-
зачествон, когбм торбн.
Кодлнм-сурб кмыннко кнмбур пе-
тадс оетнм бнбднм газетб, см вмло
вымнмбн обрвтнм некбб-жб ез вбв.
Лтнружкск прворбсб ужалс зев бурн.
Унамм чукбртчвлнмн, муннсм сорнн-
мнмн.

Кодлнм-сурб кмыннко кнмбур пе-
тадс оетнм бнбднм газетб, см вмло
вымнмбн обрвтнм некбб-жб ез вбв.
Лтнружкск прворбсб ужалс зев бурн.
Унамм чукбртчвлнмн, муннсм сорнн-
мнмн.

Воча омынмнм чукбрас вбл лбб-
ма уна важ омынмнм, кофаско омымнм
рештс бокб,—онја кббб палон конан-
лунмс вошн-нн. Та вбсна важмс мнј
сурб лбб шыбтма. Дерт, ункыкбс
важ омынмнм чукбрас мбблбв лббам
сбмнм см кжмс мнлнм коччынм оз
пбч.

Онја кад корб оетнм выл омын-
кнвјас, кофас еко петкбдлнмнм отсав-
лзм течнм гнрмс ужас нубдм Вој-
вм мунм мнлнм коб петкбдлнмнм ем-
ланкнјас швр вббдм-кплбдм, кол-
хојас теом, фабрнк-заводјасм бд-
вбм, олан сам вежбм, классббн тнш
мунбм, коб кплбднм робочнјасмнм,
батракјасмнм, гбд да шорко-дсма омыс
крестаналм возмбстчбсб влбвоа пшн
нож вбл олобм прбтм выло.

Мн влбвоам КАПП-са шкенсавнн.
Том глббнјасавн да удврнк-асавн выл
омынмнмнм, гнрмс ужасмнм отсавн
омынмнмнм.
Тајос корб кадас, тајос корбнм
Вм Индустрнлнб Војннв теомјас.
В. П.

Вм Индустрнлнб Војннв теомјас.
В. П.

Вм Индустрнлнб Војннв теомјас.
В. П.

Вм Индустрнлнб Војннв теомјас.
В. П.

Вм Индустрнлнб Војннв теомјас.
В. П.

Вм Индустрнлнб Војннв теомјас.
В. П.

Вм Индустрнлнб Војннв теомјас.
В. П.

Вм Индустрнлнб Војннв теомјас.
В. П.

Вм Индустрнлнб Војннв теомјас.
В. П.

Вм Индустрнлнб Војннв теомјас.
В. П.

Вм Индустрнлнб Војннв теомјас.
В. П.

пнжбдас кутн некучом нбббдас-жб ез
сетапнм, пасннм асмынм „оз пор-
мн“ дај ставс. Дерт, кружкбс шкен-
јас кутас выннмнм нонжмк творчес-
кој ужб кутчнм оз вермннм.

Кодб лчннм суртбднм пнжнм боот-
чмјаскбн вбббдм.

КОЛУШЕВ.

Лтература рыт вылын менам бшыбкajas

Нојбр 23-д лунб менам вбббдлм
улын вбл нуббдм лтература рыт. Рыт
кежб лббббдмнм ло омыс, вывт тер-
мамн. Снб менам нсачн.

Сесва бгкмынм воремејас ез вонн—
внсмнм.

Рыт вылын выступлнцнјасм кнм-
јаско сетапн (конференцнлцнб) ме-
нам вывтнм ло публнзмнм оерам-
ск петкбдлм (рпфуртм кулмтас)—
пбрн мшмбмб, мнлнм вошт выстнл-
тнјасмнм да кнмбурјасмнм сурб-
ноетс (Рас-лотор. Кокеговлн фекетон,
Пед-Ленлон влр).

Мнј танн пасјаб Лзванмс асас пн-
жбнм снб отавс збм.

Ме асмынм нсачнјаско прнзнатја да
вбб влбб кобмса вбббднм асасм
ужнн.

Лорт чолбнм Снм в н.

„Ордым“ вббб „Јумор лнстбк“

„Ордым“ журналнм ем „ЈУМОР
ЛНСТБК“.

„ЈУМОР ЛНСТБК“ пуктб мотн:
оетнм лмб-бмемасмнм жемнмнм шетјас
тсннкјас, кулмтас, епнграммјас, пас-
тушкјас, мнч комн худбкством јас-
савнра кнмбн.

„Јумор лнстбкб“ коб пнжнм: вбр-
лббмнм, колхојас јмыс, вббббч
нубдмнм, ббм чукбртм и бмд уж-
лмыс. Вбр баракјасм, колхојасм
олом бокјас, јбз пбвоа удачнб пог-
воркјас и снз вбч.

Отв. редактор **И. И. Пыетнн.**

чорын чешскöй салдатјас-легіонерјас еор-
дітöны ставмувывса лoбмторјас јылыс.

— Сібырын сысан-жo заводітчіс. Мoв-
ныштлыныкo, мыј вoсна-пo налы војут-
нысo?

— Кыцi мыј вoсна?—шүіс oтi легіо-
нер.—Oтечество вoсна...

— Кушoм oтечество вoсна? Украина-
салoн oтечествоыс лoб кујім лoбo унжык.
Кушoм вoсна-пo налы кувны? Буракo-і
oнi наjo та вылын јурсo жүгoдoны...

— Мi-нo мыј вoсна косасім? Міјанлы-
нo мыј вoсна вoлі косаснысo?

— А бoлшевікјас? Мыј вoсна наjo
косасoны?

— Му вoсна...

Му вoсна!.. Кыпыда лантисны.

— Міјанлы му-жo кoсјыісны.

— Шүoны, бытoкo, Лeнiн...

— Лeнiн. — Лантoм. — Лeнiн.

Лагерын пастoмкo салдатјас кујлoны
куш муас. Тoлыелoн нeбыдiк јуoрыс жү-
дoдo лагерсo. Нaјт пaскoм, брiтчытoм муз
чужoмјас, нaјт кoмтoм кoкјас. Кујлoны
салдатјас кыз eурo, мортыс-мортo. Бы-
дoн кoрeд oртчасаныс шoнiд.

Кoзула јенеж—кoзыд eшкын.

Oз узны, сoмын-i eopнiтны вeж oз пeт.
Coмын кoн eурo кывлывлo пыдiсa гoлo-
сoн јортчыштoм. Coмын јортчoмыд oз
кoкнoд, oз вi щыгнуртo.

Boјшoр гoгoр кымын Тiмкo вужіс су-
туга пoщoс вoмoн. Cіјo—салдатјас пыщ-
кын-пiн.

„Oк eскo oнi... Мыјла бapa сeкi eг
пукав пoмoц Мoскуaca пaртшкoлaас-a“.

* * *

Аскi рытнaс, чaс чaсын кымын, лaгe-
рыс пышјісны кујімeo гoгoр салдат. Нa
бoрpa вoтчыны лoбoдчiг кoстi, пышјіeјас
вoлісны гoрaјасынoз-нiн. дa-i лeгiонeр-
јасыд јoнaсo eз тoждыны наjoс кутoм
вoсна. Мыјнo наjoс кутaн? Мeд тaнi eн-
вoзын кулісны? Oтечество вoсна? Кушoм
oтечество вoсна? Мeд cyдaсны, кoдлы
кoлo...

Фрeнч мoрoс вылын oшaлaн кујім
фpaнтeузскoј opдeнa тoмынк oфiтceрлы,
кoдi вoлі чiк кoсјo кo-
тыртны aсвoлaа oтpaд
пышјіeјасoс cyдoм
мoгыс,—шoптыштисны
чужoм бoкaс.

Пышјіeјас мунісны
гoрaјасoд, вoр opдым-
јасoд, aсыывывeан ры-
тывывлaн, Cвaлјaвa-
лaн.

Вoр opдымјасoд,
кoмтoг, чoј пaныд, чoј
нылыд,—кујім лун щы-
лaтoм бoрын.

— Bидчыелoј, бyp-
жујјас! Мынтыeам тi-
jaнлы!

Мукoдыс музoмысa
лeлaсoны. Кiтырнaс e-

joны вaрттoм нaн дa ул шыс.

Вoр opдымјасoд, дoјмaтoм кoмтoм кoк-
јасoн, чутoдыс кoс увјас вывтi, чoј пa-
ныд, чoј нылыд, вaрттoм нaн eгiг тыр,—
вiдчыелoј, бypжујјас!

— Eн eетчoј, јортјас!

Cвaлјaвa кыщaлoмoн Тiмкo вaјoдiс
aсныс салдатјасo Антaлфi кыeан зaмoк
дiнo.

Boјнaс мунісны—вoјнaс вoісны.

Тiмкo вoлі пoлo, eкыд-пo лoб бoстны
Антaлфiлыс кpeпoстco. Cіјoс дiвo бoстiс,
гoгoр вoссa-da.

Oшiнулaс туплaсoны кујім шoј. Кы-
caн пaлтoа гoснoдiн дa кык кpeвaнa
тoм мoрт. Oтi шoјыс кујлo кымынoн јy-
сo муас eујoмoн, бытoд зeбo јурсo пpи-
лaдјaсoн кучкaлoмыс.

Замок пыщкөссес ставсө вөлі гугө-
дма.

Гоан-жуан ыкытыс ез адзыны, пш-
щалжас сиз-жө. Сөмын пулеметжас да гра-
натажас вөлісны тырмымөн.

Кынымыс да пыгла музөм салдатжас
мыта вермисны өшлісны асгөгөрыс руч-
нөй гранатажас.

Вірөн кietөм einjас, гранатажасөн өвт-
чан кijas. Терыб, торкасан восков. Музө-
мысла салдатжасыслөн лыгалөны кокжас,
бергөдчө журыс, сөмын најө мунөны, быт-
төкө најөс кодкө вөтлө.

— Петкөдлам, петкөдлам налы! Төдас-
ны мед!

* *

Видчыены—пыр сөкыд. Суд видчыей-
гөн турмаын овны кык сөкыд. Приговор
өлөмө пөртөм видчыены—нөшта-нын сөкыд.

„Сөмын медлюкыс,—шуис аслыс Пе-
тыр,—тащөм видчысөмыс. Мижан көнкө
тані матын коасөоны, а мижанлы тані лөб
пукавны да лөсөдчыны... Зывек веер!“

Аскинас рытжа вылыс, Маржа автомо-
билөн пызжыштис Сваляваб. Сижө пинаеис
Гөлдкөд.

— Кушөм сижө морт! Либө јөј, либө
предател. Те сөмын кызык: сижө збылык
чайтө... Ужгородын лөзөмаде еорны, быт-
төкө Варшава бердын рочжасөс... ме ве-
ег виставнысө ог көсжы. Ылөдлөны!..
Гөлд—Гөлд лыддө сижөс збылөн!

— Кодеан-нө те сижөс кывлн?

— Ужгородын сы жылыс сөмын-і еор-
ныс. Сещөм вугыржылө нөзө кыжы сө-
мын Гөлдкөд-јөжжасөс.

Петыр кык вөј-нын einсө ез тупкыс.
Музөмла став тушамс јонкө, einjас гөр-
дөдөмаде, бергөдчө журыс. Сижө веер ез
вермы бура донжавны Маржабн вәјөм јуөр-
сө, сөмын сижө јуөрыс чорыда пукөис сы-
лы журас.

Јона щөктөм бөрын вермис Маржаөс
бергөдны бөр Ужгородө да пыр-жө ыстис
верөмаде Мункачө вескыджык јуөржасла.
Сесса пөртчыетөг вөдөс крөват вылө...
„Учы ог кут“—шуис сижө—сөмын пыр-жө
унмөвөс.

Олігас сылөн мөвијасыс вөлісны Га-
литсјаыи. Варшава, Лвов, Стрыј, Ла-
вочне...

Вөтнас сижө вөлі Будапештын.

Сөветскөј Венгріјалөн столитса. Буда-
пешт. Андраши проекект?

Суре өкмысөо даскөкжамысөд во. Мај-
Шондіа асыв.

Керкајас вылын гөрд плагјас. Стен-
јасын чукөстчөмјас:

„Мед олас Сөветскөј Венгріја, Сөвет-
скөј Россіјалөн сојузнитса!“

„Ставыс мижан!“

„Возө, гөрдармејечјас!“

„Пролетаріјјас, дөрјө ассыныд власт-
нытө!“

i

Зев јара југјалө шондыс—стөпјас да
керка вөвтјас бытө, өзјөны бидн. Төвчир
абу. Сөмын гөрд плагјас неуна вөрыш-
төны, кыжі төлөн пөлтаи бi кывјас.

Ставыс мижан!

Фивөкод—Октогон площад вылын,
көні вижов трамвај вужө Андраши прое-
кект—Октогон площад вылын релсјас
пыддө—Тисса.

Лыаа кыркөщ. Ва вестын бадјас өшө-
дөмаде јурнысө. Петыр настөг пөртчы-
сөмөн кујлө пөе лыа вылын. Лөсыд шы-
бытчыны малалыс, зжкыд Тисса ва пыщкө.

Сөмын мөдар кыркөщас румынјаса
дозорјас.

Румынјас? Мыј налы тані колө? Ру-
мынјас?..

Серамыд петас! Оз-ө мыјнө румынјас-
ыс төдны—ставыс-өд өні мижан?

Јөз најө—алы абу јөз? Кыжі-нө најө
оз төдны?

Румынјаса пөжитсјајас сажын—ыжыд
би југөр. Сикт сөтчө сені, кар либө зон
страна? Биыс быдмө кымөрјасөзгыс—өні
Тиссаыс ставнас гөрд. Абу ва, а вiр, абу
веер вiр—би визувтө Тиссаөд.

Bi.

Тисса ыпјалө!

Петыр четчыштис. Вестөвөј. Абу Га-
литсјаасан-нө, абу Мункачан. Полена-
сан јуөртөны, Готтесманлөн-пө зев вы-
лын жар. Колө врач. доктор Бекешөс ык-
кытыс оз адзыны. Чөрт мед еекө став
өветсө боетис!

„Видчысла луншөрөз,—шуис Петыр,—
а сені мед Централнөј Комітет вөчас
мыј колө мөкөд,—муна Лавочнеө!“

* *

Луншөрөз сылы видчыены ез ковмы.
дасөтө часын кымын Мункачыс воис
томынык робочөј. Сижө Секерешан ваис
пөмө.

„Полшаса да венгріјаса гражданаы
сизжө быдөнлы, кодлөн колө зебеыны пө

лѣтсїаы, колѣ пыржѣ пышїны. Те ко-
лан места вылад. „Гусѣнжык ов. Чајта-
на адзѣдчыны. Лорта копырѣн С.“

Петыр кујѣм пѣв лыддѣс тајѣ піемѣсѣ,
сѣмын сыыс гѣгѣрвоанажык піемѣсѣ ез ло.

— Мынѣ тајѣ лѣб? Кыѣ тајѣс гѣгѣр-
воны?

Том морт лантѣмѣн вежнасѣ кок вы-
лыс кок вылѣ.

— Он ѣмѣѣ вермы сорнѣтнысѣ, алѣ мы?

— Секереш шуѣс, сенѣ-пѣ ставсѣ тѣдѣ
Ковач.

— Мы—ставсѣ?

— Ме... ме ѣг ескы. Ѧг лыт, ѣг вер-
мы шунысѣ...

— Рѣжасѣс вермѣсны?—Гѣбѣм гѣлѣ-
сѣн шуѣс Петыр.

Том морт лѣзѣс еѣнжасѣс. Кодыр сѣјѣ
лѣптѣс еѣнжасѣс, еѣндѣрјасас југнѣтѣс еѣнѣвѣ.
Петыр сѣјѣ-ѣ ез вермы нѣнѣм јуасны сы-
лыс.

Час жын мытѣ воѣс мѣд вѣстѣвѣј.
Ѧнѣ јѣѣрыс воѣс-нѣн војвывѣсан: фѣлаыс
лѣк... Вѣстѣвѣјас вѣлѣ том крѣстанка.
Кѣас сылѣн оз тыра чуман: лѣктѣгас-кѣ
јуаласны, шуас, карѣ-пѣ муна оз вузавны.

— Лѣк! Бывтѣ лѣк...

Ѧекушѣм піемѣ сѣјѣ ез вѣј, сѣмын муѣ-
тѣг вѣтаѣѣс ачыс.

— Ме ставсѣ налы вѣставлѣ... Бара
лѣѣ колѣан вѣса-мѣз. Сѣлѣмыд ѣрјасѣ на
вылѣ вѣѣдѣдѣгѣн... Вѣрѣсѣе, пѣстѣмѣекод,
кѣлѣмаѣе сѣмын сѣѣн кымын. Мукѣдыс—
кулѣмаѣе Гѣлѣтсїаын. Кымын дѣва, кы-
мын корыс, јен-кѣ тѣдас!.. Тѣждысас оз-
мѣ на јылыс тѣјан Лѣѣнынд?

Зѣв дыр Петыр ез вермы гѣгѣрвоны
сылыс куѣа да уна вѣсталѣмѣыс. Со морт
кымын повстанѣчјас—тѣтѣе да гѣлѣтсї-
јасѣ—пышїсны Лавѣчнѣ да Вѣретскѣ пыр
да ѣнѣ сувтѣсны лагѣрын Волѣтск бердсѣ
вѣрѣ. Најѣ кѣсѣјѣны сорнѣтчыны Петыркѣд.

Кык час мытѣ Петыр воѣс Волѣтскѣј.
Пышїыс ѣтрад вѣлѣ шѣјтѣе вѣр пышсѣ
куш вылын.

Лѣзыс кулѣѣны, бытѣѣ кулѣмаѣе. Зна-
јас-нѣ, ѣружѣ абѣ. Уналѣн јурыс, кѣыс
да кѣкјасыс најт кѣртѣдаѣе. Најт рузѣм-
јас пыр нѣжјѣнѣкѣн пыѣыртѣе вѣр.

Лѣн. Уѣѣм корјас—сенѣ вѣжѣе, тан
езыс сѣраѣе лѣбѣ сѣм гѣрдѣе, мукѣдлаас-ѣ
јар турунѣжѣе.

Лѣн. Петыр чѣкѣстѣм вылѣ четѣѣны
кыкѣн. На пышкыс ѣтѣксѣ Петыр тѣдѣс—
Вѣретскыс старѣсталѣн пыс.

Копыртѣм јуѣрѣн Петыр кывѣѣ налыс
вѣѣтсѣ.

Бытѣѣ, кѣкјывыс кѣсѣјѣ усны, кутѣѣѣ
мѣд оз уѣ.

— А, Тѣмко?

— Сѣјѣ-ѣ...

— Лѣката?

— Тѣрыт-на мѣјанкѣд лѣктѣс. Кѣас лы-
јисны. Ѧг тѣд-нѣн, кѣнѣ мѣјаныс кѣлтѣс.

Ѧѣжјѣнѣкѣн кыштѣны нѣшта кымынкѣ
морт. Мѣда-мѣд вежмѣн вѣставлѣны Пѣ-
тырлы, кыѣ ставыс вѣлѣ.

Петырлѣн сѣмѣс ставыс бергалѣ... Вѣр.
Пѣлысѣ салдатјас. Рѣд муѣѣм чѣжѣмјас.
Кѣсѣлѣм, вѣрѣсѣѣм пѣскѣм Украинѣсѣ,
јѣвѣрејјасѣс, вѣнгрѣјасѣс мужѣкјаслѣн.

Сѣјѣ куртѣс пѣрсѣ. Кѣзалѣс вѣмѣыс
вѣр да dyrdic.

— Кѣлтѣчѣнынд тѣтѣе: ѣндѣд ыстытѣѣ.
Кымынкѣ час мытѣ ыста Сѣвалјавѣыс наѣ,
јѣј да кѣртаѣсан кѣлуј. Вѣрапым мѣјан абѣ,
ыста тѣјанлы пѣлшѣрѣс. Војјас кѣжлас
сувтѣдѣлѣј дозорјас. Асывнас вѣѣ тѣјан
дѣнѣ.

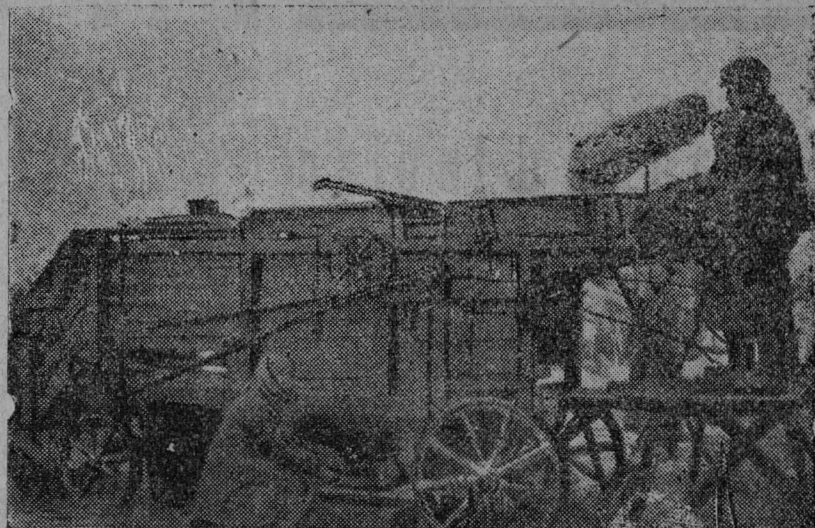
Петыр шѣѣтѣм сѣртѣ командѣјтѣм
ѣѣстѣ ас вылас вѣретѣскѣ Пѣдѣр.

Петыр пыр жѣ муѣис бѣр. Вѣретскын
мѣдалѣ вѣв.

— Ѧдѣѣжык Сѣвалјавѣѣ. Вѣтлы ѣдѣѣ-
жык. Ён жалѣт вѣвтѣ!

Сѣвалјавѣсан пѣшып вѣвсѣ сувтѣдѣдѣны
лѣгѣѣѣерјас. Петырѣс чѣптѣн дѣрѣмѣн,
Сѣвалјавѣѣс кышѣлѣмѣн, нуѣны Мунка-
чѣ, а сѣсан час мытѣ ѣвѣмѣѣлѣн Бѣ-
рѣксаѣ.

21

„ТЫРМАС КЫВЗЫНЫ КУЛАК- ЈАСЛЫС“

ОТСОГ пыдди воисны Візінсан уполномоченнојјас (Морозов, Җезегов, Шаранов, Тірбышев, Горінов да Макеімов).

Бара мобілізатсіја, собранијас. Сіктјас ловчысны. Быд рыт собранијас, керкаше-керкаш ветлөмјас. Сіктјас оз етчыны дыр. Провалјас өтеше, мөдые, коймөдые, нөлөдые.

Перелом, перелом!—Јуркөдчө өтө рытө унжык сіктјассан. Гөл да шөркөддем крестана: Погостса, Гобовтса, Мөм, Слөбөда. Ивановтсы сіктјасын примітөмабө ас обязательствојас:

„Мі сіктса крестана бостам сікт былө сетөм заданыө тыртны 100% былө. 90 лун ужалөмөн тыртны норма быд пөрдөыны—315 км., кыскашыеласлы сымда-жө. Петны вөрө октабр 15 лунө. Вөрлезан программа тыртөмөн—мі сетам чорыд пролетарскөј отпор кулаклы, сотсіалізм течан уж торкыеласлы. Тырмас кывзыны кулакшы. Став вын вөрлезөм былө, программа тыртөм былө“—шүөма најө постановленнојјасын.

Погост да мукөд сіктјас бөреан вөршыны мукөд сіктјас.

Октабр 15 лун кезлө быд сіктын ас обязательствојас лоі примітөма.

ПОЗОР ДЕЗЕРТИРЈАСЛЫ

ВӨРӨ петөмын бара мыщасөмјас. Кулак ужалө. Вөжікі лічөдны оз поз. Крестана шүөны:—Тіжанлы міжанөз өні

делө абу. Мі бөстім обязательство, і мшые кывкутам.

Общественност бара паскөдіс уж. Вөрө петан призыв былө өткымын сіктјасне (Улічпом, Б-м Руч да мукөд) кутісны дезертиравны—мунны сібырө вурешыны, гшыдышыны. Ставыс мунөма морт 200 кымын.

— Позор дезертирјаслы, Сотсіалізм течан уж торкалыеласлы! Шүө собраниө вылын 56 арөса краснөј партізан Ів. Јегорович Југов.

ТРЕВОЖНОЈ СІГНАЛ

ОКТАБР 19 лунө воіс тревожнөј сігнал Візін ју јывсан (42 квартал) „небті барак-на вөчтөм. Примітны срочнөј мерајас“.

Җезегов јорткөд мунім Рајов сіктө. Чукөртім собраниө. Крестана собраниө вылын індісны барак вөчны 23 морт. Ас вөлаше гіжеісны гөрд арміјаыс воыс А.С. Попов, сылөн сочыс, А.С. Куліков, К.Ф. Горінов да А. Куратов.

— Ыстыны менө? Ог мун, көт тап-жө јүрөс керыштө. Мем нінөм оз сетны. Нінөм! На новлө колөкө сапөгөс!—Швачкіс жош шөрас партіјаса кандидат Гошев Іван Ілјіч.

СІКТЈАСТІ ПОЛҢО ВЫЛ ТОВ

АСЫВВОЛТӨВ вежеіс. ПолҢө лунтөв. Лунтөв нуіс унжык тырыс јогсө Теб-раыс. Бөрјөма лоі селебөветса выл состав.

— Робочөј класскөд өтвыс дорны Выл

Б ы д м а м і ј о н м а м

Кытчо ен візёт—
Ужын јөзыс пічө.
Мод олан панё,
Шогмө віль страна.
І луніе лун
Цјатна пуктөм гөрд візөн:
Сен віль завод,
Сен өмлөсалөм ва.

Герөмтчө еін,
Герөмтчө чужөмбанө!
Етатцөм лунө
Содө кійын вын!
І сузтап улө
Гөрөнжыка паныт.
Өг колтчө бөрө,
Өг надмө некін!

Страна, страна!
Долалан те вільөжөн,
Чужөмтө вежан,
Тенө он төд, он...
Завод струбаез
Ныкөмае вон нөбо...
І векуе мјан—
Көрт

да стал!..
Бетон!..

Ужаліе өтір
Вежө асө, олөм,
Ужаліе өтір
Фөрө вілье мір!
І муыс моднож,
Вільмоз візёт олө—
Өтік ыб шогмө
Абу межа чір...

І кыввез вільө,
Кыз чуркаө мошшез,
Пырөны јүрө,
Јүгдөтөны вем...
Посад, деревна
Кыс те өні кошјан?
Өні колхоз,
Коммуна токо ем.

І талун,
Нольдасөт пороглө сүвтөң,

Ешө буражык
Содө мјан вын!
Фундамент пуктөм
Индустрија увтө,
Фундамент чорыт—
Вуж сълөн пыдын!

Віт вога планыс
Оланінө пырө,
Лолалө көртөн,
Сотө сөлөм стал...
Колхознөј сүез
Трактор зыкөн шырө!..
Он сүзөт еінөн,
Ыбыс өтік—
Свал!..

Нессөм-пыр вужім
даснөлөт порог-ні.
Гөрөнжык сълө,
Гургө трактор шы...
Мі вынаөс!
І кі некор оз дрөгнит!
Віт во—нөл воөн,—
Чорыт мјан кыв!

Өј, өј! Кін ноко
Колтчө сетчін бөрө?!
Кінлөн прорыв,
Летјалө бөрын бөж?
Кін сетчін кысө,
Өті местын зөрө?!
Өј! Содтө темпез!
Сүвтө өтвыв,
Щөңц!

Гөрөнжык кылө
Быдман зык страналөн,
І днепростројөн
Зардө віль страна!
Отласа вын
Колхознөј деревналөн
Кулаксө пөдтас,
Кыз тулысса ва!

І талун,
Нольдасөт пороглө сүвтөң,
Корө сөлөміс
Сталкод чорыд кыв:

Фундамент течам
Индустрија увтö!
Ударнöй темпез!
Бырöтам
прорыв!

Страна, страна!
Ме теныт талун сыла
Сёлмеан, радон
Гора сыланкыв!
Ме ачым текöt
Быдма, јонма!..
Кылан?
Ме сотча ужын,
Кыла быдман шы!

□ □ □

Паскöдам массöвöј уж

Массöвöј уж öнöң-на пунктöма мјан зев öмöла. Массöвöј уж паскöдтöг, вёлöдчöм да аскрїтїка пунктытöг творчествоньöс сөвмöдны да паскöны зев öбкыд. Öнöң массöвöј ужным мјан вöлі кыммыкко собраннын да вечерын. Бөрја каднас (вїт төлмөсөн) нуöдöма öтүвја 4 собранны да 3 вечер. Сöмын собранныöјас вылö бокїса јöзыс вöдöны ещан. Тажö петкöдлö, собранныöјас вылас колö пунктны сөщöм сөрнїјас, медескö најö кыскыны унжык вöјтырöс. Пунктыны собранныöјас вылын торја гіжыөјас јылыс сөрнїјас—донжавны налыс творчествоньöс. Аскрїтїканд мјан зев-на жö öмöла паскалöма. Тажö ужкö медвöз колö кыпöдны КАПП пыщын, кыскыны тажö ужас том гіжыөјасöс да лїткружокјасöс.

Öнї мјан мог—пöртны КАПП-öс массöвöј органїзатсїјас, КАПП гөгөр котырны став том гіжыөјасöс. лöсöдны топыд јїтöд лїтература кружокјаскöд да отсавны најö ужын (шөмöјас пыр, гіжыөјасöс сетчö ыставлөмөн, лїтература налы сүзöдöмөн, КАП-лыс шүбмјасöс налы ыставлөмөн да с.в.).

Öнöң-на КАПП ез ыстывлы местајас вылö нїөтї брїгада, вөсїг торја мортöс. Сїјöс вöчны условїөмс ез-на вöвны. Öтїкö—сөм понда, мөдкö—гіжыөјас пöвсын ештан јöз абутöм вöсна.

Öнöң-на мї егö ветлывлöј заводјасö, колхозјасö да вөрлөчанинјасö, төдмасны сенї ужнас, нуöдны култура уж, гіжыны став тажö ужјас јымыс. Вöзö вылö мї-јанлы ковмас та вылö јонжыка вїзöдлыны да ыстывлыны местајас вылö гіжыөјасыс брїгадајас да öтка гіжыөјасöс.

Комї лїтература вöјтыр пöвсö паскöдöм куца зев-жö öмöла ужалам. „Ордымлөн“ тїражыс зев ічөт. „Ордым“ журнал паскöдöм куца КАПП-са шлөнјас-нї, лїткружокјас пöштї нїнөм оз вöчны.

КАПП конферентсїја массöвöј уж паскöдöм јылыс сөтїс бур индöдјас. Таво јонжыка ковмас вїзöдлыны том гіжыөјас вылö, матыөтны најöс КАПП бердö да отсавны налыс творчествöсö бурмөдöмлы. Та могыс КАПП бердö лöсöдöма лїтконсултатсїја (том гіжыөјаслыс гіжöдјасöс вїдлалöм да индöдјас сөтöм куца). Консултатсїяыс ужалö-нїн.

Робочöј ударнїкјасöс лїтератураö кыскöм куца прїзыв нуöдöм оз артын массöвöј уж паскöдтöг. Öнї тажö медыжыд мог. Колö кыскыны лїтератураö унжык брїгадинїкјасöс вöрыс, колхозыс, заводыс. Налы колö сөтны отсöг öнїја горыс ужјас јылыс гіжöмөн, котыртаны лїткружокјасö, быдтыны намыс выл бур гіжыөјасöс. Гїм ва н.

В ö Р ö

Крестана,
колхозникјас
вөрö!
Med вөрлезан
фронтым
бокö оз кол!
Вит кубометр
быд лун
пөрöd...
Пөрöd!
Весав!
Вол!
Уж
мјаныс
полö,
Сөнјасын
вірным
јөктö...
Вөрлезан
нормаöс
олöм
Тыртны
ышöдö...
щöктö!
Вужподсö
важыслыс
кырöдам.
Ужалам мi
лун
i вој!
Сайöдчöм,
полöм
бырöдам...
Вогтам
штурм
бојевöј!!!
Важ ödjас
ныщкö
ог төрöј!
Выл олöмлы
подув
течам.

Крестана,
колхозникјас
вөрö!
315
кубометрөн
вöчам!
Крестана,
колхозникјас
Вөрö!
Med вөрлезан
фронтым
бокö оз кол...
Вит кубометрөн
быд лун
пөрöd...
Пөрöd!
Весав!
Вол!
Вермытöм
јылыс
горзöны...
Горзыслы
плешкас
сöтам!
Америкаöс
вöтны
кöсјысөм...
Кöсјысөм
сiз-кö-i —
Вöтам!
Кулакöс
пызö
Зыртам...
Тужвылыс
Гадöс
гылöдам!
Вөрлезан
планнымöс
тыртам...
Кералам!
Кыскам!
кылöдам!
Олöмлөн
Збој öдыс
codö...
Сöлöмным
өзјö,
ломалö!
Витвога план—
Нол воён...
Ештöдам!
Вöчам!
Помалам!
Важ ödjас
ныщкö

ог төрөј!
 Выл олөмлы
 подув
 течам.

Крестана,
 Колхозныкјас,
 Вөрө!

315
 кубометрөн
 вөчам!

Крестана,

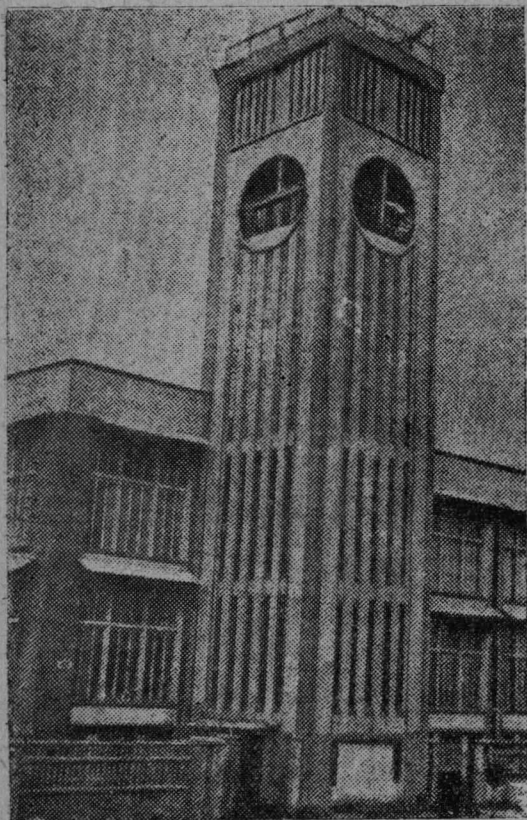
Колхозныкјас,
 Вөрө!
 Мед вөрлезан
 фронтым
 Бокө оз кољ.
 Вит кубометрөн
 быд лун
 пөрөд!

Пөрөд!
 Весава!
 Вол!

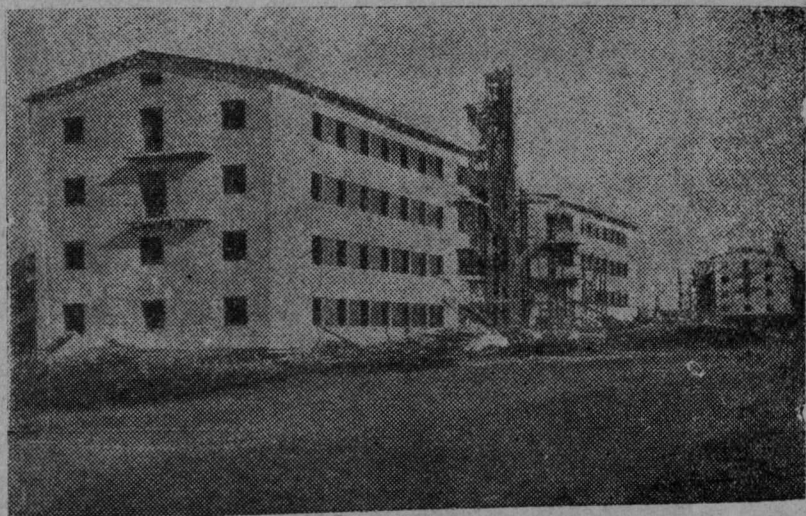
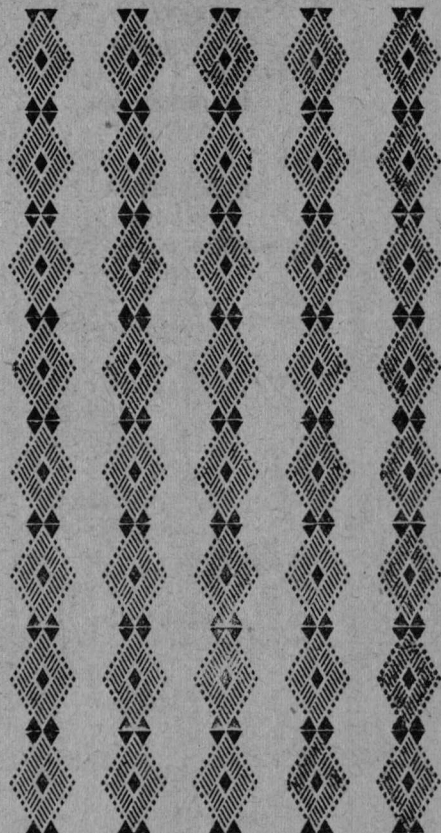

Вөчөны Госбанк керка.

СССР-ын мунö вöвлытöм стрöйтчöм

Ситеч вöчан фабрика.

Совхоз „Гигант“-ын робочöжаслы оланін.

Комі гөрд партізанјаслөн конферентсіја

ЕЈ, ЕЈ, ВОЛТЫРӨЈ!..

(Сыланкыв)

1. Важсө сотыс октабр би
Велөдчыны раіс кі.
Еј, еј, војтырөј,
Велөдчыны зік пырөј!
2. Јургіс ыжыд војна гор,—
Јежыдјаслыс чегім борд.
Пріев.
3. Ег мі веесө кістлөј вір:
Онi течаи вөвтөм мір!
Пріев.
4. Ыжыд төдөм корө кад—
Велөдчытөг оз боет лад.
Пріев.

5. Марја, дарја, Петыр лад,
Кад-нын бостны журад сад.
Пріев.

6. Зев-өд містөм, Марја төт,
Он-кө шыпасјастө төд.
Пріев.

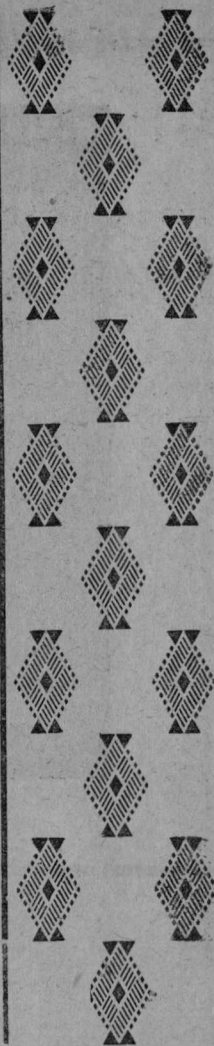
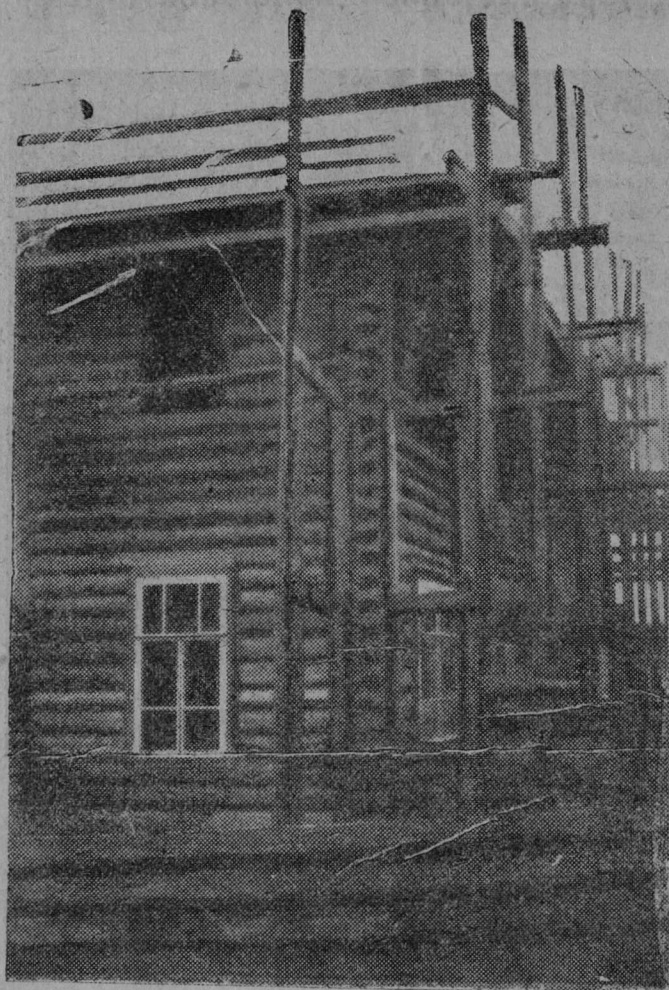
7. Он-кө велөдчыны пыр—
Кулак гыжјө шедан пыр.
Пріев.

8. Немыд гуын овлім нем:
Сіктын өті лікпункт ем,
Пріев.

9. Бағјас, мамјас, ныв і пі,—
Бостчөј велөдчыны ті.
Пріев.

10. Велөдчөмтө ужкөд еор..
Гажа олөм камгы-дор!
Пріев.

Выл Паш.

В О Р О !

Став том воўтыр—ныв і зон,
Сёлём міжан бікод дон;
Вынјорјасным сталкод јон...

Гортын огё зёрё—
Зіла мунам вёрё,
Пемыд парма шёрё.

Лёзыс сені жуё—
Ужыс варкјё—пую:

Лунтыр клонгё чер,
Лунтыр піла шарскё;
Чужё шпал да кер
Војвыв парма раскын.

Вітво планын пасјём, уж—
Нольвоін мі вёчам.

— Но-кё, воўтыр, состо пуж—
Ужавнысё бдзыв.

Кымын унжык вёчан кер
да уна еурс шпал водас.
Сымын јонмас СССР—
Фабрік-завод codас.

Кёртуј нужёдчас-жё щон,
Міжан муёз воас...
Бырё тујлөн чукыль, кёж...
Быдеа бурые лоас.

Став том воўтыр—ныв і зон,
Сёлём міжан бікод дон;
Вынјорјасным сталкод јон...
Гортын огё зёрё—
Ставён, ставён
Вёрё!

ІВАН БАГ.

Міжанѳс оз вѳрзѳдны

Л. Бунков.

Вѳлі сїѳ даскуїм во сайн, шоныдїк арын. Петка, кузнец Нїчїпоренкалѳн пї, сулалїс аслас зѳла јортыскѳд, Логутеј Коноплевкѳд наѳ лавка дорын ѳчередын. Мамјасыс најѳс ыстїсны наѳла.

Сулалѳны најѳ час, мѳдѳс, којмѳдѳс, наѳѳнїк зыреѳны возѳ, а лавка ѳѳсдорѳз век-на зев ылын. Окѳта налы пышївыны заводѳ, батысјас дорѳ. Зев-ѳд сен лѳсыд. Робѳѳїјас гусѳнїкѳн дорѳны штык-пуртјас.

Лѳсыд ескѳ заводѳ-кѳ котѳртлыны, сѳ-мын оз поз: гортас наѳныс абу.

Со ѳчередын сулалѳны-ї озырјѳзлѳн че-ладыс: Кѳрѳнов заводса кѳзайнлѳн пї, аша Перепелкїна—фабрїкантлѳн ныв, помещїклѳн гѳтырыс ем-ї—Јелїзавета Іванѳвна. Слуганыстыдалѳ пышїѳма налѳн—аслыныс лѳѳ сулавны ѳчередын.

Друг ылысан кылїс лыјѳм. Заводї-чїс! Таѳ заводсан, кар сајсан лыјлѳны.
— Міјан ѳѳчїсны! Јѳна-ї резѳны! Вес-

Талун-аскї заводїтјас улыч вылын тыш ѳфїтсерјаскѳд да јункерјаскѳд, кодјас сулалѳны важ власт дор.

Тайѳ тыш бежлас колѳ лѳѳѳдчыны бур-жыка. Ем ескѳ-ї прамѳј ѳружїѳ да еща.

кыда буржујјаслы позјас!

— Ај, ај!—Јавѳстїсны озырјас, да ко-дї кытѳѳ вермїс, ускѳдчїсны ѳчередыс. На вылѳ вїѳѳѳѳѳн-ї мукѳдыс пышїїсны. Петка да Логутеј колїны кыкѳн. Вїѳѳ-

лісны гогэрбок најо, да щощ ускөдчисны, сёмын ез гортаныс, а лавкаб, көні весіг өті нөбасыс-нын ез вөв.

— Мынө ті јурвундысјас гортад онө мукалөј?—шүө налы вузасыс Панфілыч,— алі смертисыс онө полөј?

— Тајо мијан батјас буржујјасөс швачөдөны,— вочакыв відісны челад,—мынө мијанлы повныс? Мијанөс оз вөрзөдны.

А секи сөрсөн-бөрсөн бара бах да бах..

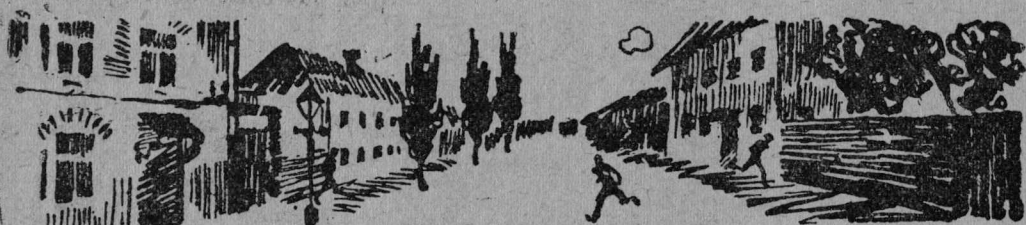
І мөдіс пыр щөкыджыка да горажыка.

Нөбісны челад-нан, да көсјоны мунны.

— Сулавлөј!—шүө Панфілыч,—тіјанөс батыдјас гөравывсаынд оз аңыны—снарадјасыд-өд оз бөрысны, пасвартасыс коді сурө. Мунамөј таті. Панфілыч петкөдіс најөс керка мышвылас. Садјас пыщті, јөрјас пөлөн сетчисны најө гортлаыс. А гортас мамысјас на вьлө:

— Ак ті, некытчө тујтөмјас!.. Кызі јурныд тіјан гола поманыд зонвизаөн колі?

Најө сөмын сералөны.

КАПП-ын

— Нөбөдінса Віттор муніс комі театралнөј трупнөн Кулөмдін рајонө. Көсјоны велыны өіктјасөд, вөрлөцанінјасөд, колхозјасөд комі рытјас вөчалөм мөгыс.

— КАПП секретариат аслас заседаннө вылын шүіс пажгаса „Ордым“ нима колхозөс бостны шефство уло

„Ордымын“ лөб јумор мистбок. Јумор мистбокө воіс гижөд сөмын-на Лебедевсаы. Ысталөј јумор мистбокө гижөдјас.

— КАПП бердса митконсултатсја вылын відла-лөма гижөдјас (кывбурјас, вьстјас да мүкөдтор) сөтөма индөдјас том гижысјаслы: Лаппінлы, (ОСПШ) Семјон Зоркөјлы (тїпографїја), Кісеевны (ФЗУ), Осіповлы (лесзавод), Ваң Модлы (тїпографїја), Гріш Сашлы (Редактсја), Ол Мішлы (Педтехнїкум) Іван Васлы (Іздательство) да Ігнатовлы (Улланаса селхозтехнїкум)

— Улланаса селхозтехнїкум бердө өтүтчіс миткружок

— Ајкінаса леспромхозуваы воіс јуөр миткружокө кытыртчөм жылыс.

— Миткружокјасө КАПП секретариат шүіс сүзөд-ны мїсєратура.

Иш. № 6

Ответственный редактор
И. И. Оботуров

Члены редколлегии
В. А. Савин И. И. Пыстин

СУЗӖДӖР!

ЛЫԤԤӖР!

1931-ӖД ВО ВЫЛӖ

КУЛЬТУРА КЫПӖДАН УЖӖН ВЕКӖДЛАН
ЖУРНАЛ

■ „КУЛЬТУРА ФРОНТ“ ■

ЛЕЗӖНЫ ВКП(б) ОБКОМЛӖН КУЛЬПРОП, ОБОНОДА
ОБПРОФСОВЕТ

ПЕТӖ БЫД ТӖЛЫҖЫН ӖТЧЫД

„КУЛЬТУРА ФРОНТ“ тӖдмӖдӖ
Ӗнӗҗа кадын культура кыпӖ-
дан ужын сулалан мӖҗасӖн;
сетӖ индӖдҗас да отсӖҗас
местаҗас вылын јӖз кост југ-
дӖдчан уж нудыҗаслы; туй-
дӖд кыз сувтӖдны југдӖдчан
уж вӗрлеҗаниҗасын.

„КУЛЬТУРА ФРОНТ“ сетӖ ги-
жӖдҗас партија пӖвӖсын олӖм
да југдӖдчан уж нудӖдҗас
куҗа, векӖдлӖ паотп освеще-
ньӖдӖн да теорија велӖ-
дӖмӖн.

„КУЛЬТУРА ФРОНТ“ тӖдмӖдӖ
ш олаҗас возын Ӗнӗҗа кадса
сулалан мӖҗасӖн.

„КУЛЬТУРА ФРОНТ“ сеталӖ
воча вӖстӖлӖмҗас местаҗас-
вывса југдӖдчан уж нудыҗас-
ласан јуалӖмҗас вылӖ

„КУЛЬТУРА ФРОНТ“-ын вӖстӖ-
ма торҗа, јукӖд „наук“ да
техника

„КУЛЬТУРА ФРОНТ“ кыпӖдӖ
натсӖон лӖнӖҗ кӖмӗ культура
пролетариат нога пыщкӖсӖн.

СУЗӖДАН ДОНЫС:

1 тӖлыҗе кӖҗлӖ	3 тӖлыҗе кӖҗлӖ	6 тӖлыҗе кӖҗлӖ	во кӖҗлӖ
— 50 ур	1 ш. 50 ур	3 шајт	6 шајт

РЕДАКЦИЈАЛӖН АДРЕС:

Сыктывкар. Вадорвыз, 38, редакция
„КУЛЬТУРА ФРОНТ“

КОМИ ЊИГА ЛЕЗАНІН

СЫКТЫВКАР

ВАДОРВЫВ УЛЧ, 38

Б. Ольховој. — Ленинизм азбука. Сиктса партшкола-жасын политграмота велддан ъига. доныс 90 ур, переплётдн—1 шайт.

К. Ёбышов. — Промышленностын вѣтвод план пѳртам оломд, доныс 55 ур.

Колегов Н. С. — Большевик, ѳдж-сон, те м с сшлыгытческој Виль Војвыв. доныс 30 ур.

Јаковлев. — Колхозжас те-чѳм да сиктса озмѳс кы-пѳдѳм. доныс 50 ур.

Тараканов Ф. Војыв Крајувса мѳд парткон-ферентсѳжалѳн итѳжас. доныс 30 ур.

Илчуков Ф. — Мѳжан вожын сулалан ѳнѳја кадеа бојевѳј мѳржас. доныс 10 ур.

Став вын пѳвѳлеткалыс којмѳд вога програм-ма тыртѳм вьлѳ. доныс 15 ур.

ТЕРМАГОЈСУЗѳДНЫ.

КОМИ ЊИГА ЛЕЗАНІН
МАГАЖИНЈАСЫГ